

JÓ LEÁNYKÁKNAK

**TIZENKÉT ELBESZÉLÉS
7-10 ÉVES LEÁNYKÁK SZÁMÁRA**

**IRTA
SCHANZ PAULINA**

**FORDITOTTA
GYŐRY ILONA**

**BUDAPEST,
LAUFFER VILMOS KIADÁSA**

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2018
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-963-417-309-0 (online)
MEK-17931

TARTALOM

Késő bányakódás.

Egy baba története.

A kit Dóra megirigyelt.

Szomorú történet.

Bocsáss meg!

Az összetört virágcserep.

Piroska.

Az almafa.

Juliska és a Bodri.

Róza és Erzsike.

Az új ruha.

Bella.

Késő bánkódás.

Talán mindegyitek érezte már, milyen rossz az, ha saját magunknak kell valamiért szemrehányást tennünk: „Bárcsak megtettem volna ezt vagy azt!” vagy pedig: „Bárcsak bele ne kezdtem volna, ebbe vagy abba!” Az meg már épen a legrosszabb, ha az embernek a kellő pillanatban eszébe jut, hogy mit kellene tennie, de aztán meggondolatlanságból, feledékenységből, könnyelműségből vagy szórakozottságból még is csak elmulasztja. Ha aztán később ez a mulasztás rossz következményeket von maga után, akkor igazán fájdalmasan esik visszagondolni rá s ilyenkor megint csak az jut az embernek eszébe: „Bárcsak ne így tettem volna!”

A jó szándékban a kis Ernánál sem volt soha hiány. Minden reggel sok szépet és jót tett fel magában, de azért már a másik pillanatban mindent elfelejtett s így aztán nagyon sokszor volt oka szemrehányást tenni saját magának.

Gyakran már korán reggel elhatározta, hogy mihelyt felkel, azonnal megöntözi virágait, megeteti a galambokat s a francia verset is átolvassa még egyszer, de azért mindezen szép tervek megint füstbe mentek.

Ernának már egészen kis korában is sokszor volt oka így sóhajtani: „Bár csak ne így tettem volna!” de később, mikor nyolcz éves korában szülőinek falusi birtokáról a fővárosba jött, hogy az intézetbe lépjen, akkor még gyakrabban lehetett töle e szókat hallani.

Otthon, a beteges mama mindig elnézéssel volt a leányka apró mulasztásai iránt, de az intézetben már nem így volt, mert hiába, ilyen helyen szigorúan meg kell tartani a szabályokat, mert csak így lehet rend, már pedig ott, a hova Erna járt, minden úgy ment, mint a karika-csapás.

Ernának eleinte bizony sehogysem volt inyére az intézeti élet, de nemsokára mégis csak beletörődött s később egészen megszerette új otthonát. Ezt jórészt annak lehetett köszönni, hogy volt az intézetben Ernának egy osztálytársa, kivel nagyon megszerették egymást. Angela szelid, félénk s nagyon érzékeny gyermek volt, kit igen könnyen meg lehetett ríkatni. Tanárai tréfából „nebántsvirágnak” nevezték, de azért mégis mindegyik nagyon szerette a leánykát, ki maga volt a jóság és a szorgalom.

Erna és Angela rövid idő múlva elválhatatlan barátnőkké lettek, kiket alig lehetett egymás nélkül képzelni. Erna védelmezte és bátorította a félénkebb Angelát, ki ezért a legőszintébb szeretettel csüggött az élénk, vidám, pirosarczu leánykán.

Egyszer, egy szép nyári napon a két elválhatatlan épen ott ült a játszó szobában, hol a legkisebb növendékek szokták volt tölteni szabad óráikat. A vizsgálatoknak már vége volt s a növendékek már majdnem mind haza utaztak a nyári szünidőre. Erna pedig alig várhatta már édes atyját, ki azt ígérte neki, hogy mihelyt teheti, azonnal bejön érte s elviszi haza, ki a falura.

Angela számára nem ígérkezett a szünidő ilyen mulatságosnak, mert szülői elutaztak s így nem vihették volna haza. De a gyermek azért nem busult, nem panaszkodott, sőt egészen megelégedettnek látszik s odahordva játékszereit a játszószobába, vidáman töltötte el Ernával a délutánt. De nemcsak a babákkal mulattak, hanem azzal a gyönyörű képeskönyvvvel is, melyet az egyik tanítónő adott kölcsön Angelának a könyvtárból.

Ez a kitüntetés nem mindenkinek jutott osztályrészül s csak a legrendesebb s legszorgalmasabb tanulók kaptak könyvet kölcsön, melyet aztán épen és tisztán kellett ismét visszaadniok.

Angela eleinte a szép könyvet nézegette, de mikor Erna belépett, akkor gyorsan félretette. Csakhogy Erna előtt bajos volt valamit eltitkolni s a mint csak rápillantott a könyvre, azonnal felismerte tarka táblájáról, hogy micsoda könyv lehet az. Angela most azt indítványozta, hogy játszanak azokkal a szép kis bádog kacsákkal és hattyukkal, melyeket a multkor nagynénje hozott neki. De hogy legyen hol usztatni az apró állatokat, Angela átment az egyik hálóterembe, hogy onnan egy mosdótálat hozzon. De alig lépett ki a játszószobából, Erna azonnal odasietett a szekrényhez, hova Angela a képeskönyvet eltette s elővéve azt, lapozni kezdett benne.

Most aztán Angela is visszatért, de nem egyedül, hanem a nagy szentbernáti kutyával, mely már évek óta hű őrzője volt a háznak.

Ez a váratlan látogatás annyira meglepte Ernát, hogy a képeskönyvet leejtette a földre. Angela nem vette észre, hogy a könyv Ernánál volt, ez pedig a másik pillanatban már tökéletesen megfeledkezett a könyvről.

Most volt aztán mulatság! Hogy a víznek egészen olyan színe legyen, mint az igazi hattyus tavaknak szokott, a két leányka elővette a festékes ládát és sötétkékre festették a vizet. Ekkor aztán rátették a hattyukat és vadkacsákat s ki nem fogtak a nevetésből, mikor látták, hogy Pluto mily csodálkozva követi szemével a bádogmadarak mozdulatait, melyek gyorsan usztak oda, a hol a leánykák a kis delejes vaspálczát tartották.

Ernának egyszer mégis eszébe jutott, hogy jó lenne a leejtett könyvet felemelni, de e pillanatban Pluto épen odakapott az egyik hattyu felé s ezen a leánykák oly jól nevettek, hogy Ernának megint kiment eszéből a képeskönyv. Pedig ez nagy baj volt, mert a másik perczben Pluto egy nagyot ugrott, hogy megfogja a hattyut, de e közben úgy meglökte a biczegőslábu kis asztalt, hogy a kék víz kiloccsant a mosdótálból s végigömlött a nyitott képeskönyv lapján. „Istenem, bárcsak felvettem volna!” kiáltá most Erna, kit Angela halálsápadt arca még jobban megrémített, mint maga a könyv siralmas állapota. Odalépett Angelához s vigasztalni akarta, de e pillanatban kocsirobogás hangzott a ház előtt s valaki Erna nevét kiáltá, mire a leányka mindent feledve, rohant ki a szobából.

A lépcsőházból vidám hangok hallatszottak s Erna nem csalódott, csakugyan atyja érkezett meg, hogy haza vigye. „Gyorsan Erna”, kiáltá most egyik tanítónője. „Siess fel a szobába s öltözzél fel, mert a koci vár!”

Erna boldogan szaladt fel a lépcsőn. Holmija már mind össze volt csomagolva s csak felöltőjét és kalapját kellett lehoznia. Egy pillanat alatt felöltözött s ekkor ismét le akart menni, de egyszerre keserves sirás hangja ütötte meg fülét. Lenézett az első emeletre s látta, hogy a német kisasszony a játszószobából az igazgatónő lakására vezeti Angelát, ki sir és vonakodik a tanítónőt követni.

„Bizonyosan a könyv miatt vonják kérdőre!” villant át most Erna agyán s ekkor így szólt: „Azonnal odamegyek s mindent elmondok a kisasszonynak!”

Oh bár így tett volna! Bár csak ne mulasztotta volna el!

De mikor lélekszakadva odaért a kapu elé, atyja már várt reá s kitárt karokkal jött eléje. Mikor Erna odaért, atyja felkapta oly könnyen, mint egy pelyhet s ölben vitte ki a kapu elé, hol a szép, tüzes lovak már türelmetlenül toporzékolnak. Mikor az öreg kocsis Ernát meglátta, nevetve s örömmel köszönt neki s ekkor aztán felültek a kocsira. Csakhogy a jó szándék úgy kiment ezalatt Erna eszéből, mint a tavalyi hó. Most a kocsis megcsördítette ostorát s akkor aztán köd előttem, köd utánam! egyszer csak eltűnt a koci a távolban.

Ernának csak akkor jutott eszébe, hogy mi történt a képeskönyvvel, mikor édes atyja az ő szokott nyájas modorában a leányka iskolai élményeiről kérdezősködött. Erna elmondta, hogy Angela volt legjobb barátnője s ekkor aztán eszébe jutott, hogy még csak el sem bucsuzott tőle:

„Oh bár csak elbucsuztam volna tőle! Bár csak elmondtam volna a kisasszonynak, hogyan történt a dolog! De még nincs késő; még jóvá tehetem. Mihelyt hazaérek, első dolgom lesz, hogy egy hosszú levélben mindent megírok; a mama bizonyosan segítségemre lesz!” mondá magában.

Igen ám, csak hogy mikor megérkezett, otthon ismét annyi volt a látni való, hogy a jó szándék megint csak megmaradt szándéknak, de a levélnek hire-hamva sem volt. Ezalatt Erna születése napja is elérkezett s mivel a szülők nagy örömet akartak gyermeküknek szerezni, titokban beküldték a kocsit a városba s arra kérték az intézet igazgatónőjét, engedné meg, hogy Angela a szünidő hátralévő részét náluk töltsen.

Mily nagy volt azonban meglepetésük, midőn a kocsit üresen látták hazatérni. Angela nem jött el s a kocsis csak egy levelet hozott az igazgatónőtől. A levél rossz híret tartalmazott; az igazgatónő ugyanis azt írta, hogy Angela az utóbbi időben oly illetlen és daczos volt, annyit sirt és annyi bosszúságot okozott az intézetben a kisasszonyoknak, hogy nem érdemli Erna szülőinek jószágát. A szünidő elején tökéletesen tönkretett egy szép és értékes könyvet s még sem volt rábirható, hogy bocsánatot kérjen. Minél többet figyelmeztették, annál makacsabb lett. Végre már azt kezdte el, hogy egész nap nem beszélt, alig evett valamit s folyton sirt.

„Meg nem foghatom, hogy történhetett ez?” mondá Erna édes anyja. „Mi lehet az oka annak, hogy ez a gyermek, kit kis leányom oly jónak s oly szelidnek festett le, most egyszerre ily daczos és makacs lett? Majd megkérdezzük Ernát, hátha tud valamit a dolog felől?”

Ernát csakugyan előhívták s kérdőre vonták, mire a leányka majd elsápadt, majd elpirult s végre zokogva vallotta be hibáját. De hát hogy gondolhatta volna, hogy ez lesz a vége? Most már látta, hogy Angela nem akarta őt elárulni s inkább maga állta ki a büntetést, sem hogy Ernát is bevádolja. „Oh bár csak bevallottam volna, hogy én vagyok a hibás”, mondá Erna, ki fájdalommal gondolt arra, mennyit szenvedhetett szegény kis Angela.

A szülőket szintén elszomorította a dolog s bizony az idén szomorúan ütött ki Erna születése napja. De édes atyja nem nyugodott bele a dologba olyan könnyen, hanem elhatározta, hogy mindnyájan bemennek a városba; mindent elmondanak az igazgatónőnek s megkérlik, eressze ki hozzájuk Angelát.

Csakugyan így is lett, csak hogy fájdalom, már késő volt! Mikor elmentek az igazgatónőhöz, azt hallották, hogy Angela már nincs ott; mert szülei elvitték az intézetből s nem is jön vissza többé soha, mert szülői, ki eddig sokat utaztak, most egy szép birtokot vettek az ország legtávolabbi részében s most azt akarják, hogy kis leányuk ne legyen tőlük távol. Angela mindvégig szótalan volt és szomorú, de Ernát még sem árulta el, pedig mennyire fájhatott szívének az, hogy az egész intézet daczosnak és makacsnak tartotta.

Erna vigasztalhatatlan volt, mikor ezt hallotta: „Oh bár megkimélhettem volna Angelát e fájdalomtól!” mondá zokogva, de most már késő volt. Kis barátnőjét sohasem látta többé s nem is hallott róla, mert hogy Angela új otthona hol van, azt az igazgatónő sem tudta. Erna majdnem belebetegedett a bánkódásba, de az az egy haszna mégis megvolt e szomorú eseménynek, hogy Erna tökéletesen kigyógyult hibájából s később sohasem volt oka megbánást érezni.

Egy baba története.

Minka és Dóra nagyon szerették egymást. Minka annyit csókolta Dórát, hogy végre egészen lecsókolta arcának szép piros színét. Hosszu szőke haját pedig addig-addig fésülte, míg ez végre egészen kiment, úgy hogy végre a gyönyörű Dóra, az a szép baba, melyet Minka hatodik születése napjára kapott, olyan csunya lett, mint valami madárijesztő.

Dóra bizony sokszor boszankodott és haragudott kis urnőjére, hogy ez nem vigyázott rá jobban, de most már késő volt s nem lehetett a dolgon segíteni. Szegény Dórát bizony a legjobb akarattal sem lehetett volna szépnek mondani; ruhája csupa lyuk volt, kóczos haja rendetlenül csüggött fakó arcára s mikor Minka ezt látta, nem hogy megsajnálta volna Dórát, hanem haragosan dobta oda a szoba sarkába s a szép kis babaágy ezentul mindég üresen állt s Dóra már nem feküdt ott a szép fodros váncosokon.

Nap nap után mult s Minkának eszébe sem jutott, hogy a szegény babát megkeresse, s Dóra csak akkor került elő az ágy alól, mikor a szobaleány benyult a seprűvel az ágy alá. Akkor aztán a szeméttel együtt szegény Dórát is kihuzta onnan. De micsoda látványt nyújtott a szerencsétlen baba! A por és a pehely annyira belepte, hogy alig lehetett megismerni.

A szobaleány odadobta a küszöbre s mikor a takarítással készen volt, akkor összeszedte az üres üvegeket s ezekkel együtt aztán a babát is felvitte a padlásra.

Szegény Dóra! Bizony sohasem gondolta volna, hogy ilyen szomorú sorsra jusson! Ott feküdt egy törött kalitka és egy rongyos csizma között, melynek talpát már kikezdték az egerek. A szegény baba ruhája csupa rongy volt, lábáról pedig Minka már régen lehuzta a szép fehér harisnyát és sarkos pirosczipőt.

Mialatt szegény Dóra a padláson buslakodott elhagyatva, egyedül, azalatt Minka türelmetlenül várta közelgő születése napját, mert ezen a napon mindég sok kellemes meglepetésben részesült. Nagyon kérte a mamát, hogy vegyen neki ismét egy szép babát születése napjára, de a mama csak fejét rázta s azt mondta, attól fél, hogy az új baba is mihamarabb a szegény Dóra sorsára jutna.

Minka most egészen elszomorodott s csak most kezdett azon gondolkozni, hogy vajjon hova is juthatott a baba. Kereste, kutatta; tüvé tett érte mindent, de hiába! Végre megkérdezte a szobaleányt, hogy hátha az tud róla valamit. Ez csakugyan el is mondta, hogy néhány nappal ezelőtt felvitte a régi babát a padlásra s hogy valószínűleg még most is ott lesz. Erre aztán Minka nagyon szépen kérte a szobaleányt, hogy menjen fel vele a padlásra és segítsen megkeresni a babát. Csakugyan fel is mentek, de milyen nagy volt csodálkozásuk, mikor azt látták, hogy a baba már nincs ott a sarokban. A többi lim-lom mind ott volt, a hova a szobaleány lerakta volt, de a baba eltűnt nyomtalanul.

„Ugyan hova lehetett?” kérde Minka megijedve.

„Hátha utazni ment!” felelt a szobaleány titkolódzva.

„Ugyan ne tréfálj! Hogy mehetett volna szegény Dóra utazni?” mondá Minka, mialatt minden sarok felé vetett egy tekintetet.

„Ki tudja?” felelt a leány, mialatt bezárta a padlás ajtaját s aztán óvatosan levezette Minkát a lépcsőn.

Nemsokára csakugyan érkezett Minka születése napja s mikor a leányka reggel kilépett az ebédlőbe, meglepetve látta, mily gyönyörűen fel volt az asztal virágokkal ékesítve, míg középen ott pompázott a szép születésnap tortája.

A leányka az első pillanatban azt hitte, hogy már mindent látott, pedig még csak akkor pillantotta meg a legfőbb meglepetést, mikor közelebb lépett az asztalhoz. A torta mellett ott állt egy szép új baba. Mikor ezt Minka meglátta, azt sem tudta, hogy köszönje meg szülőinek e szép meglepetést. Ölelte, csókolta a szép babát s miközben szőke haját szeretettel megsimogatta, így szólt hozzá:

„Ella lesz a neved, mert ez nagyon szép név!” mondá Minka s most mégegyszer megcsókolta a babát, körül tánczolta vele az asztalt s ezzel a baba meg volt keresztelve.

Ella épen akkora volt, mint a szegény Dóra; épen oly merev karja és lába volt s ugyanazt a szép fehér harisnyát és piros czipőt viselte a mi annak idején Dóráé volt.

Délután Minka barátnői mind eljöttek hozzá s volt aztán játszás! Mindnyájan megbámulták Ellát s ez mindnyájukra rá nevetett fényes üvegszemével s piros ajkával. Uzsonnára aztán a szép tortát is felvágták s a leánykák ezt is elfogyasztották a többi édességgel együtt. De Minka nem vigyázott magára eléggé; többet evett a kelletténél s este felé már oly rosszul érezte magát, hogy azonnal le kellett feküdnie. Kis barátnői mind odamentek ágyához, hogy elbucsuzzanak tőle, midőn már ott feküdt, Ellát karjaiban tartva. A szép baba még mindig mosolygott, arcza is még mindig piros volt, de Minka halványan és szomorúan feküdt vánkosán.

A kis leányok most lábujjhegyen távoztak el, mire a mama aztán keserű theát hozott s Minkának ezt meg kellett innia. „Most aludjál el szépen”, mondá a mama, „s holnap ismét olyan egészséges leszel, mint a makk!” E szókkal összevonta az ágy függőnyeit s eltávozott. Mikor Minka egyedül maradt, érezte, hogy nagyon fáradt s szempillája oly nehéz volt, hogy magától is lecsukódott. De mielőtt a leányka elaludt volna, még egyszer szívére szoritotta Ellát s szép piros arcát megcsókolva így suttogott: „Édes, kedves Ellám!”

De a baba e pillanatban kinyújtá karjait s halkan, légyzümmögéshez hasonló hangon így szólalt meg: „Ne csókolj ennyit, mert különben megint olyan csunya leszek, mint a multkor s akkor aztán megint a padlásra kerülök, a por és a szemet közé.”

„Mit beszélsz?” kiáltá Minka meglepetve. „Hát te beszélni is tudsz? Hogy lehattél volna te a padláson?”

„Pedig úgy volt!” sóhajtá a baba. „S én tulajdonkép nem is Ella vagyok, hanem a te régi babád, Dóra, a kit addig-addig csókoltál, míg végre egészen csunya lett s akkor bedobtad az ágy alá. Mikor ott a szobaleány megtalált, felvitt a többi lim-lommal együtt a padlásra. De lásd, azért én még akkor is nagyon szerettelek, pedig te oly rosszul bántál velem s oly hamar elfelejtettél. Hát már nem is ismersz s nem akarsz ismét Dórának hívni úgy mint ezelőtt?”

Minka könnyes szemmel hallgatta a baba szavait. Most már felismerte Dórát; látta, hogy ép olyan szép mint ujkorában volt, csak hogy azóta sokkal okosabb lett.

„Hát azután is szerettél engem s nem haragudtál rám, mikor eldobtalak?”

„Oh nem haragudtam, csak nagyon szomorú voltam.”

„De hogy történhetett az, hogy most megint így megszépültél?” kérdé Minka tovább. „S hova lettél akkor, mikor a padláson kerestelek? Igazán elutaztál?”

„Hát te nem ismered azt a jó szellemet, a ki a születésnap ajándékokról szokott gondoskodni?” kérdé Dóra.

„Nem, még sohasem hallottam róla. Kérlek, kedves, okos Dórám, mondd el, ki az a szellem?”

„Akkor először is ne szoríts olyan nagyon!” mondá Dóra, „mert ha folytonosan csókolod az arcomat, megint oda lesz róla a piros szín. Lásd, lásd, a fürtjeimet is hogy összekuszáltad már! Attól félek, hogy nemsokára megint az ágy alatt fogok heverni.”

„Nem, nem, soha többé”, felelt Minka. „Mindég szeretni foglak, még ha nem lennél is szép többé. Ezentul ismét ott fogsz feküdni szép kis ágyadban; csak kérlek, mondd el, ki az a jó szellem!”

„Tehát hallgass reám!” kezdé a baba. „Kis leányoknak tulajdonképen nem is szabadna erről a tündérről hallaniok, de mivel te ilyen jó vagy hozzám, nem bánom, elmondom, ki az. Mióta a szobaleány felvitt a padlásra, ott feküdtem a többi lim-lom közt. Egyik oldalon egy törött kalitka volt mellettem, a másik oldalon pedig egy csizma, melynek a talpa az orránál már elvált a felső bőrtől s a csizma úgy táogatott, mintha valami nagy állatnak a szája lett volna és én ettől mindég nagyon féltem. Hogy ezeken kívül mi volt még a padláson, azzal nem sokat törődtem, mert folyton csak te reád gondoltam, meg arra, hogy milyen hamar elidegenedtél tőlem. Szép puha ágyam is sokszor eszembe jutott s akkor mindég nagyon boldogtalannak éreztem magamat. A padláson sohasem volt világos, mert ablakai tele voltak porral és pók-hálóval s így csak homályosan láthattam a csillagokat vagy a holdat, a repkedő madarakat s a napsugarakat, melyben a porszemek vig tánczot jártak.

„Egy éjjel, midőn a hold épen besütött hozzám, egyszerre csak megnyílt a padlásajtaja s egy kis emberke lépett be rajta bő, szürke köpenybe burkolva. Körülnézett, figyelmesen megvizsgált minden sarkot; egyet-mást kezébe is vett, de aztán megint csak letette, míg végre engem pillantott meg. Gyorsan felemelt, lefújta rólam a port, aztán bedugott egy nagy zsákba, melyet köpenye alatt hozott. Mikor ebbe beleestem, valami megzördült alattam, mert a zsákban nem csak magam voltam. Volt ott egy fejetlen ló is, meg egy diótörő, melynek a félszára hiányzott. Mi tagadás benne, ez sem volt sokkal fényesebb társaság, mint a törött kalitka és a lyukas csizma. De mit volt mit tennem, bele kellett nyugodnom, mert a kis szürke ember a ládákon és polczokon át oda lépett az ablakba s azt kinyitva kibujt a háztetőre. Itt aztán megindult egy fényes holdsugáron, mely épen odaesett a ház tetejére. A holdsugáron aztán mentünk, mentünk megállapodás nélkül, azt hiszem, egyenesen fel az égbe. Oh, ha tudnád, milyen félelmet álltunk ki ott a zsákban! A szegény diótörőnek még a foga is vaczogott rémültében s én is reszkettem, mikor az ernyedt zsák likacsain keresztül ki-kitekintve láttam, milyen széditő magasban vagyunk.

„De a szellem egyszerre csak megállapodott s bekopogtatott egy nagy kék kapun, mely csakhamar kinyílt s ekkor vidám gyermekhangok ütötték meg fületem.

„Most aztán valaki kinyitotta a zsákot, megfogott engem s letett egy asztalra. Ha láttad volna, milyen szép volt itt minden! Gyönyörű, tágas teremben voltam, melynek mennyezete, falai, sőt még padozata is fényes kék kőből volt faragva. A teremben hosszú asztalok álltak egymás mellett s ezek körül sok-sok szép gyermek ült, kik a legkülönbözőbb munkával voltak elfoglalva. De mikor a szellem belépett, mindnyájan abba hagyták munkájukat s oda csoportosultak köréje, hogy lássák, mit hozott a zsákba.

„Mit hoztál? Mit hoztál?” kérdék tőle. „Mit láttál a földön? Mesélj valami szépet azokról a gyermekekről, a kik ott laknak!”

„Erre a szellem elkezdett mesélni mindazon jó és rossz gyermekekről, a kiket a földön látott s mesélt nekik a kis Minkáról is, a ki velem oly rosszul bánt s úgy elhanyagolt, hogy végre is a padlásra kerültem. Mikor a gyermekek ezt hallották, szánakozva vettek kezükbe s szeretettel simogattak és csirógattak.

„Erre a szellem kezébe vette a diótörőt s elmondta, hogy ezt egy pajkos, vásott fiu rontotta el, míg a törött fejű ló egy szegény beteg gyermek egyetlen játékszere volt. Aztán megkérte az

angyalokat, hogy csak szépen igazítsák össze a kis falovat. Igen, az angyalokat, mert azok a szép gyermekek, a kik közé most jutottam, angyalok voltak. Mikor zsákját kiürítette, újra összehajtogatta s köpenye alá rejtve ismét megindult vándor útjára.

„De én ott maradtam a szép kék teremben s néztem az angyalokat, kik szorgalmasan dolgoztak, hogy a régi játékszereket megint újjá teremtsék a gyermekek számára, mire születésük napja elérkezik. Láttam, hogy festettek, ragasztottak, szabtak és varrtak.

„Engem először is leporoltak, s akkor aztán festékes bögréket és ecseteket hoztak s arczomat újból kifestették szép pirosra. Ezalatt mások ismét harisnyát kötöttek s szép piros cipőt szabtak. Egy harmadik összekuszált hajamat hozta rendbe, a negyedik pedig szép új ruhát szabott számomra. Mindez képzelhetetlen gyorsasággal ment s egyszer csak azon vettem magamat észre, hogy ismét szép voltam.

„Ezalatt a diótörő és a faló is elkészültek, valamint több más játékszer is, melyet mind a földön lakó gyermekeknek készítettek az angyalok születésnapjára ajándéknak.

„Olyan öröm volt az angyalokat elnézni, hogy nekem szinte nehezemre esett, mikor a kis szürke ember ismét megjelent a zsákkal, hogy visszavegyen.

„Bizony sokkal jobban szerettem volna ott maradni, de hiába volt minden huzódás, vissza kellett térnem a földre. Betettek a zsákba s velem együtt a diótörőt is, mely szép fényesre ki volt csiszolva s törött szára is meg volt igazítva; továbbá a lovat is, melyre szép sörényes fejet tettek, s azután szép új szíjjal kantározták fel. Volt a zsákban rajtam kívül több baba is, s a szellem mindnyájunkat hátára vett és aztán megindult velünk.

„De most már nem vitt vissza a padlásra a porba és a lomok közé, hanem egyenesen be az ebédlőbe, hol az asztalon már ott álltak a virágok és a torta s a hol reggel aztán te is megpillantottál.”

Most elhallgatott a baba, de ekkor Minka, ki bámulatából alig tudott magához térni, száz meg száz kérdéssel ostromolta. Dóra azonban így felelt: „Hanem most már aludjunk, mert későre jár az idő, te pedig beteg vagy.”

Igy aztán mindketten elaludtak s mikor a mama egy negyedóra múlva odalépett az ágyhoz, örömmel látta, hogy Minka mily mélyen és nyugodtan alszik. Még most is karjaiban tartá a babát, míg arczán boldog mosoly játszadozott. Bizonyosan arról a szép kék teremről álmodott, hol száz meg száz fényes, hófehér szárnyu angyal fáradozik azon, hogy a gyermekeknek örömet szerezzenek.

De annyi igaz, hogy Minka e naptól fogva sokkal jobban vigyázott Dórára, nem csókolta le arczáról a szép piros színt, haját sem tépte ki fésülés közben, hanem oly szeretettel és gondnal bánt vele, hogy mikor születése napja egy év múlva megint elérkezett, a jószívü szellemnek nem is kellett a babát megint elvinni, mert még akkor is olyan szép volt, mintha aznap került volna ki az angyalok kezéből.

A kit Dóra megirigyelt.

Épen pünkösdi ünnepe volt, mikor a hét testvér együtt ült a lugasban a reggeli kávé mellett. A lakóház, mely épen csak hogy elég volt a nagy család számára, az országuton állott s mivel a kis kert a háznak az utcára néző oldalán feküdt, a gyermekeknek innen mindég akadt nézni valója; mert az országuton egymást érték a kocsik és szekerek s az emberek is leginkább arra jártak.

A gyermekek ugyszólván folytonosan beszéltek; örökre mutogatták egymásnak azt, a mi kint az utcán történt, s annyit mozogtak, ugrándoztak az asztal mellett, hogy Margitnak, a legidősebbiknek nem kis fáradságába került, ha a csészék feldülését meg akarta akadályozni.

„Uristen, mit csináltok már megint?” kérdé megijedve, mikor a hat szőke fej ismét mind ott volt a repkénnyel befuttatott lugas ablakánál, mialatt Feri feldöntött csészéjéből csakugy ömlött a tej s a zöld viaszos vásznon úgy terjedt el, mint valami fehér tó.

De Margit bizony hiába beszélt, mert a gyermekek rá sem hallgattak, hanem így kiáltoztak: „Nézzétek csak, egy királykisasszony jön!” Erre Margit is közelebb ment az ablakhoz s látta, hogy az országuton egy gazdagon öltözött, szép leányka vágtatott tüzes pejparipán. Biztosan és könnyedén ült a himzett nyeregben s aranybarna haja csakugy röpködött a friss reggeli szellőben. Fekete szemének sugárzó tekintete is azt mutatta, hogy nagy gyönyörűségét találja a gyors lovaglásban.

„Istenem, milyen boldog lehet!” mondák sóhajtván Katicza és Erzsike, a kis ikrek.

„Nézzétek csak!” kiálták most a fiuk, „még inas is lovagol utána.”

Mindegyik talált rajta valami megbámulni valót s ez így tartott egészen addig, míg a leánykát a porfelleg el nem takarta a bámuló szemek elől.

Mikor a gyermekek végre ismét lecsöndesedtek, Margit így szólítá meg Dórát, ki ő utána a legnagyobb volt: „Hát te miért nem szólsz Dóra, miért nézsz ilyen mereven magad elé?”

E szókra Dóra halvány arcát élénk pir borítá el s aztán így szólt kedvetlenül: „Hát ugyan mit szóljak hozzá? Istenem, milyen jó sorsa is van némely embernek! Semmi egyébre sincs gondja, mint csak a maga mulatságára. Miért nem lehet nekem is ilyen jó dolgom?”

„Tessék! Dóra már megint boldogtalan!” mondá Pali gunyolódva, mialatt igyekezett Dóra szomorú arcát utánózni.

Csak hogy Dórának semmi kedvesem volt a tréfálkozásra. Kedvetlenül toltá félre kávécsészéjét s kiment a kertbe, hogy egy fa alá telepedve, kedves meséskönyvében keressen vigasztalást.

Mikor kiment a lugasból, testvérei, nem épen a legudvariasabb módon, kacagásba törtek ki. Csak Margit maradt komoly és szomorú.

Mióta anyjuk meghalt - a minek már három éve elmúlt - azóta ugyszólván Margit nevelte kisebb testvéreit s ez idő alatt már számtalanszor feltűnt neki Dóra elégedetlensége, s ez mindég nagyon elsomorította. Dóra sohasem volt derült és vidám, mint a többiek. A kis háztartás szűknek és szegényesnek tetszett előtte, egyszerű ruhái hitványaknak s egész életét az apró mindennapi gondokkal nagyon egyhangúnak, csendesnek és unalmasnak találta. A leányka feje tele volt tarka fényes álmokkal, ragyogó mesékkal, melyeket képeskönyvében olvasott s melyeket valóknak képzelt. Álmában mindég királykisasszonynak látta magát; fényes palotában lakott, vagy pedig beszáguldozta a rengeteg erdőket aranyos nyergű hófehér paripán, miközben uszályos selyem ruhája csak úgy lobogott utána, kibontott haján pedig

arany korona csillogott. Gazdagnak lenni, vigan, munka és tanulás nélkül tölteni az életet; a szerény vacsora helyett drága süteményt és cukrot enni, - ez volt Dórának legkedvesebb gondolata s legforróbb vágya.

De még sohasem érezte magát ily boldogtalannak mint most, mióta az idegen leánykát látta az utcán ellovagolni szépen és fényesen, mintha csak a meséknek egyik királykisasszonya lett volna.

Dóra most órákig elüldögélt a bodzafa alatt s folytonosan az idegen leányka járt eszében. Ma még könyvei sem érdekelték s fejét hátrahajtva elkezdett gondolkozni, s mi tagadás benne, azon boszankodott, miért is nem engedte meg a jó Isten azt, hogy ő inkább valami királyi palotában születhessék, nem pedig egy szegény hivatalnok házában.

Mialatt Dóra így álmodozott, addig Margit szép tisztán kitakarította a lakást. Ma nagyon sok dolga volt, mert az öreg szakácsnő elutazott a szomszéd faluba unokahuga esküvőjére s így mindent Margitnak kellett elvégezni a kis szolgáló segítségével.

Hozzá is látott a munkához mindjárt reggeli után, de a mint épen javában dolgozott, egyszerre csak az jutott eszébe, hogy atyja egy levelet bízott reá, s meghagyta neki, hogy azt még dél-előtt vigye el valaki egy urhoz, ki a belvárosban lakott, a Zöldfa-utczában. „Ha talán magad nem érsz rá”, mondá atyja, „ugy bíz Dórára, de a fiuknak semmi esetre se add oda, mert a levél nagyon fontos.”

S Margit csakugyan nem ért rá a hosszú utat megtenni, mert már így is nyolcz kezének kellett volna lennie, hogy mindenkinek eleget tehessen. A kis szolgáló maga sohasem lett volna készen az ebéddel; annak is kellett segíteni, de a lakást is ki kellett takarítani. E közben a többiek a tiz órai uzsonnát követelték, a kis Feri pedig elszaggatott ruhával szaladt be a kertből.

„Hol vagy Dóra?” kiáltott most Margit, de jó ideig nem kapott feleletet. Végre sok keresésre és kiabálásra Dóra is kidugta az ágak közül halvány arcát, mely még most sem volt nyájasabb, mint mikor elhagyta testvéreit. Mikor előjött, Margit arra kérte szokott nyájas és szívélyes modorával, hogy legyen olyan jó s vállalja magára a levelet, mert ő sehogysem fog ráérni.

„Még ezt is!” mondá magában Dóra. „Ebben a hőségben menjek át a hidon s keresztül az egész városon! De hát így van az a szegény embereknel! Soha sincs valami mulatságuk; örökké csak munkálkodni kell, vagy pedig ilyen unalmas dolgokat végezni.”

Kedvetlenül és boszankodva indult utra. A ragyogó napsugár, mely oda süttött nagy karimájú szalmakalapja alá, bizonyosan nagyon elcsodálkozott azon, hogy egy kis leány ilyen haragos arcot tud mutatni ezen a gyönyörű nyári napon, mikor minden úgy mosolyog. Pedig Dórának csakugyan nagyon rossz kedve volt. Az az egy pillanat, melyben a szép leányka elvágatott előtte pejparipáján, tökéletesen elrontotta Dóra napját.

Végre, majdnem egy óra hosszáig tartó ut után céljánál volt. A zöldfa-utca tulajdonkép csak egy egyszerű ház sor volt, melyről nem is lehetett gyanítani messziről, hogy mily gyönyörű kertek és kastélyok vannak benne.

Dóra csengetett, de majdnem ijedve hátrált vissza, midőn csengetésére díszes, paszomántos ruhába öltözött inas nyitotta ki a kaput.

„Válasz is lesz a levélre?” kérdé az inas, midőn a leányka átnyújtotta atyja levelét.

„Nem tudom”, felelt félénken Dóra, kit a magas jegenyék és terebélyes hársak árnyában álló ház fejedelmi pompája egészen megzavart.

Erre az inas leereszkedőleg intett neki, hogy kövesse s ezzel megindultak. Utjuk gyönyörű virágágyak és pázsitos térségek között vitt el s mindenütt aransárga poronddal és fénylő kavicscsal behintett utakon haladtak. Így értek el egy rózsafáktól beárnyékolt tornácra, hol Dóra egy galambősz férfit pillantott meg, ki egy nyugágyon pihent.

„Kit hozol magaddal János?” kérdé nyájas, szelid hangon.

E szókra az inas felsietett a tornác lépcsőjén s átnyújtá urának a levelet, mialatt másik kezével a leánykára mutatott.

„Jól van!” mondá az öreg ur, miközben a levelet átfutotta. „Nincs reá felelet. Hanem azért ne menj el mindjárt kis leányom, hanem pihend ki előbb magadat. Jer ide, hadd beszélgezzünk egy kicsit. Te pedig, János, hozz fel gyümölcsöt és egy pohár narancsos vizet a kis kisasszonyoknak.”

János gyorsan fordult vissza, hogy ura parancsát teljesítse, mialatt Dóra elfogódva és félénken haladt fel a lépcsőn.

„Istenem, ha én is ilyen gazdag lehetnék!” gondolá Dóra, mialatt a süppedő szőnyegeken végig haladva körül tekintett s bámulattal nézte az aranyhimzésű terítőket, melyek a verandát ékesítették.

A mint a nyugágy mellé érkezett, az öreg ur barátságosan nyújtá eléje drága gyűrűkkel ékesített finom fehér kezét. Dóra kezdetben nagyon félénk volt, de az öreg ur nyájassága egészen felbátorította s nemsokára oly vidáman beszélgetett vele, mintha régi ismerősök lettek volna. Beszért az öreg urnak az iskoláról, otthonáról, testvéreiről s mikor elmondta, hogy heten vannak testvérek, akkor az öreg ur így szólalt meg: „Ej, milyen vig élet lehet ott, a hol hét gyermek van a házban! És mind a heten egészségesek vagytok?”

Dóra elámulva tekintett az öreg urra. Persze, hogy mindnyájan egészségesek voltak, de miért kérdezte ezt ily szomorú hangon az az ember, ki oly gazdagnak látszott, mint valami fejedelem.

„Az Isten tartson meg mindnyájatokat”, mondá most, midőn Dóra igennel felelt előbbi kérdésére. „Lásd gyermekem, a világon nagyon sok a szomorúság. Adja Isten, hogy ezt sohase tudd meg! Nekem is van egy kis leányom, ki épen akkora, mint te s nekem ez a gyermek egyedüli vigaszom és legdrágább kincsem. Szükségem is volna a vigasztalásra, mert én béna vagyok, de lásd ez a szegény gyermek, az én kedves kis Verám meg s ü k e t n é m á n született s az orvosok minden tudománya sem képes neki megadni e drága adományokat.” E szókkal az öreg ur felsőhajtott s majdnem sirva temeté arczát kezeibe. E pillanatban lódobogás hangzék az utcán, mire az inas lesietett, hogy a kaput kinyissa. Erre az öreg ur is felemelte fejét s mosolyogva, örvendő várakozással tekintett le a kertbe, honnan a lódobogás egyre közelebből hallatszott. Végre az orgonabokrok közül előtűnt a szép pejparipán az a leányka, kit Dóra reggel oly irigyen nézett. A szép gyermek nyájas főhajtással köszönt oda a tornác felé, aztán lovagló ostarával üdvözölte atyját s ekkor egy könnyű szökéssel lenn termett a földön. Most felsietett a tornác lépcsőjén s némán ölelte meg atyját.

Dóra mélyen meghatva nézte e jelenetet s eszébe jutott, hogy ime, az a két ember, kikre oly irigységgel gondolt, távolról sem oly boldogok mint Dóra hitte, sőt nagyon is rá vannak szorulva vigasz gyanánt egymás szeretetére, mert mindketten szerencsétlenek, egyik béna, a másik süketnéma.

De a mint az atya jelek által figyelmeztette Dórára a szép gyermeket, ez azonnal odament a másik leánykához s tekintetével és mozdulataival igyekezett megértetni Dórával azt, hogy nagyon szeretné, ha még itt maradna. Akkor aztán kézen fogta Dórát s körülvette az egész házban. Megmutatta neki játékszereit s mindazon szép dolgokat, melyekért Dóra tegnap még

bizonyára nagyon irigyelte volna a leánykát, de ma Dóra már nem érzett egyebet, mint a legőszintébb részvétet s a legmelegebb rokonszenvet.

Mily jelentéktelennek tetszék most előtte mindaz az kellemetlenség, a mi eddig egészen elkeserítette. Az elérhetetlen dolog utáni vágy egészen eltűnt szívéből, hogy végtelen szájalomnak adjon helyet. Ez óra ugyyszólván alapjában megváltoztatta a leánykát, ki most érzé először, mennyi hálaival tartozik a jó Istennek. Talán ezen érzések tették a leányka arcát oly nyájassá s egész lényét oly szeretetreméltóvá, hogy a kis Vera is azonnal megszerette s bucsuzáskor egy kis czédulára néhány sort vetve, átnyujtá azt Dórának, hogy így értesse meg vele, mennyire szeretné, ha mihamarabb ismét eljönne hozzá.

Dóra meg is tette ezt s a leánykák rövid idő alatt a legjobb barátnők lettek. Hanem Dóra most már testvéreivel szemben is egészen megváltozott. Mindég nyájas, barátságos és szolgálatra-kész irányukban s nincs forróbb óhajtása, mint hogy szeretteit mindég egészségesen és boldogan láthassa.

Szomorú történet.

A mama ebéd után mindjárt elment hazulról s a gyermekek a nagymama gondjaira maradtak.

Már alkonyodott s künn ugyancsak tombolt az őszi vihar vadul rázva a fák ágait, melyek már majdnem egészen pusztán állottak.

A gyermekek mind oda csoportosultak a meleg kályhához, a nagymama köré, ki ott ült kényelmes karos székében.

„Meséljen valami szépet nagymama!” szólalt meg Emma, a legnagyobbik.

„Igen, igen, meséljen valamit!” mondák most a többiek is, mire a nagymama néhány pillanattig némán nézett ki a tomboló viharba.

„Ugy is éppen mesélni akartam nektek valamit”, kezdé, „csak hogy a mit most fogok elmondani, az bizony szomorú történet.”

„Nem, nem; - inkább valami vigat meséljen nagymama!” mondá a kis Erzsike, ki ott ült egy számon a nagymama előtt.

„Csak hogy az élet nem csupa vigaszból áll ám gyermekeim”, mondá a nagymama, „sőt nagyon sok szomorú van benne, még pedig olyan is, a mit már nektek, gyermekeknek is tudnotok kell. Tehát hallgassatok reám: Egy szép tavaszi napon, mikor a hó elolvadt a mezőkön, mikor a fák egészen el voltak borítva fehér és rózsaszínű virággal; mikor a levegő enyhe volt és illatos s a földből ezer virág dugta ki fejét, akkor vidám madárcsicsergést hallottam ablakom előtt az ágak között.

„A csizék visszajöttek s azt sem tudták, hova legyenek örömeikben, mikor itt mindent úgy találtak, a mint ősszel elhagyták. Körülrepkedtek a házat, a kertet s a nagy ősrégi, terebélyes fát. Mindjárt hozzá láttak a fészekrakáshoz s néhány hét múlva, mikor a lomb már sűrűbb és sötétebb volt: akkor a kis madárfiókák is kibujtak a tojásból s csőrükkel tátogattak eleség után. A két öreg madár egész nap azon fáradozott, hogy a kis fiókák elég eleséget kapjanak. De volt is láttatja, mert ezek szépen nőttek, tollasodtak s nemsokára repülni és énekelni is megtanultak.

„Az anyamadar a legnagyobb gonddal nevelte fel kicsinyeit s ezek oly vigan éltek, hogy azt hitték, az élet csupa vigaszból áll. Persze, még sohasem láttak szomorú napokat s azt gondolták, hogy a napfénynek és a bőségnek soha sem lesz vége.

„Pedig nem így lett. Mult az idő s egyszer csak elérkezett az ősz. Hideg szél süvöltött a fák között; a kis madarak fázósan bujtak össze és tollukat felfújva üldögéltek a fák ágain, melyekről egyenként verte le a hideg szél a sárga leveleket a nedves földre.

„Ekkor aztán megújult a kertben a csicsergés és csiripolás, mert az öreg madarak tanácskozássra gyűltek össze s elhatározták, hogy itt az idő az utazásra; el kell menniök melegebb vidékre.

„A kicsinyek mindebből persze mit sem értettek, de azért együtt csiripeltek az öregekkel s olyan fontoskodva röpködtek ide s tova, mintha nekik lett volna a legtöbb dolguk.

„Végre meg volt határozva az utazás napja és órája s ekkor az öregek elbucsúztak a kertetől s minden kedves helytől, mielőtt utra kelnének; a kicsinyek azonban nem voltak ilyen szomorú hangulatban s alig várták az indulás pillanatát.

„Holnap indulunk”, mondá atyjuk, „addig legyetek türelemmel!”

„A kis madarak ott ültek szép sorjában az ágon, melyen már alig volt néhány levél. Egyideig még beszélgettek a holnapi utazásról, de aztán egymásután repültek el az ágról s csupán egy kis madár maradt ott, a ki türelmetlenségében már nem is akart aludni menni.

„Ekkor néhány pajkos fiu jött a kertbe. Nem tudták, mihez fogjanak, hogy az időt eltöltsék s így végre köveket szedtek fel a földről, hogy versenyezzenek, ki tud legmesszebbre dobni.

„Most az egyik így szólalt meg: „Nézzétek csak, ott a fa tetejében egy madár ül. A ki azt megdobja, az lesz a nyertes.”

„Erre aztán mind megpróbálták, ki tudná a madarat megdobni. Egyik kő lejjebb repült, a másik magasabbra, de az egyik mégis eltalálta a szegény kis madarat, mely erre fájdalmasan sipogott s a másik perczen már nem volt sehol. A fiuk találgatták, hova lehetett, de nem találták, mert ezalatt már egészen besötétedett.”

„De hát hova lett a madár, nagymama?” kérde most Erzsike.

Mialatt a nagymama a fiuk kegyetlen tréfájáról beszélt, Andor nyughatatlanul mozgott székén ide s tova, mintha nem a legkényelmesebben érezné magát. De a nagymama nem látszott ezt észrevenni s így folytatá az elbeszélést:

„Elég az hozzá, hogy a madár nem volt sehol s erre aztán a fiuk is tovább mentek más mulatságot keresni.

„Másnap reggel aztán így szólt fiaihoz az öreg madár: „Jertek ide mindnyájan, mert ma indulunk!”

„Lett erre csiripelés és röpködés! De a mint a többiek mind ott szállongtak a levegőben, a fü közül egyszerre csak fájdalmas sipogás hallatszott s mikor a többiek odanéztek, látták, hogy egy szegény kis beteg madár vergődik ott s nem tud felrepülni, mert szárnya egészen össze van zuzva. Ez volt az a szegény kis csiz, a melyet a pajkos fiuk kövel dobtak meg.

„Vigyetek magatokkal!” könyörgött a szegény kis madár, miközben kinosan csapkodott szárnyaival, hogy hátha fel tudna repülni.

„Atyja és anyja szomoruan röpködtek körül a kis madarat, de hiába, nem segíthettek rajta. Sem magukkal nem vihették, sem itt nem maradhattak mellette.

„Ezalatt a szomszéd kertből is odasereglettek a madarak, mert mindannyian együtt akartak utra indulni. Midőn az egész sereg felrebbent, akkor ismét felhangzott a fü közül a kis madár fájdalmas hangja: „Vigyetek engem is magatokkal! Ne hagyjatok itt egyedül megfagyni, éhen veszni!”

„De a madarak nem segíthettek a megsebzett kis állaton, bármennyire fájt nekik, hogy szegény kis társukat itt kell hagyniok. Körül röpködtek; szomoruan csicseregtek mellette, de aztán felemelkedtek s elrepültek a kék levegőn át messze, messze, idegen országba.”

„Milyen szomorú történet ez, nagymama!” mondá Emma busan, mire Erzsike könnyezve szólalt meg: „Szegény, szegény kis madár!”

De a leányok meglepetve látták, hogy Andor e pillanatban felállott s zokogva karolta át a nagymama nyakát, miközben így szólt: „De mikor én nem tudtam, hogy megdobtam a szegény kis madarat. Igazán nem tudtam, nagymama!”

„De mégis feléje dobtál s az volt a szándékod, hogy el is találj”, felelt a nagymama.

„Nem gondoltam arra, hogy annyira fog neki fájni!”

„Tudom, tudom, sokszor van az ugy az életben, hogy az emberek nem gondolják meg, milyen fájdalmat okoznak a másinak”, szólta a nagymama szomoruan.

„Istenem, bárcsak segíthetnék a szegény kis madáron”, mondá a fiu sirva.

„Hát te voltál az a szivtelen fiu, Andor?” kérde Emma. „Ezt igazán nem hittem volna felőled.”

„De mi lesz most már a beteg madárral? Igazán meg kell halnia, hogy így egyedül maradt?” kérde Erzsike.

„Ugy hallom, mintha a mama jönne!” szólt a nagymama felállva. „Most mennem kell. De holnap reggel jertek be mindnyájan az én szobámba s akkor még majd beszélünk a kis madárról s meglássuk, lehetne-e még rajta segíteni.”

A gyermekek csak nagynehezen tudtak megnyugodni s Andornak sehogysem izlett aznap este a vacsora, sőt még mikor lefeküdt is, többször elfakadt sirva s aztán aggódva hallgatózott, nem hallja-e a szegény kis madár hangját künn a tomboló viharban.

Másnap a gyermekek már korán reggel ott voltak a nagymama szobájában.

„Emlékeztek még a kis madárra?” kérde a nagymama, mire a gyermekek egy szívvél-lélekkel felelték: „Hogyne emlékeznénk!”

„Pi, pi, pi!” hangzék e pillanatban, s a mint a gyermekek arrafelé tekintettek, a honnan a hang jött, látták, hogy a sarokban le van valami takarva egy kendővel. Most a nagymama is oda lépett s levette a kendőt, mire a gyermekek egy kis kalitkát pillantottak meg, melyben egy szép tarka kis csiz ült egészen összehúzódva.

„Nini, a kis madár!” kiáltá Emma. „Bizonyára a nagymama hozta fel, hogy meg ne fagyjon a kertben.”

„Ugy van!” mondá a nagymama. „Azért vettem magamhoz ezt a szegény kis állatot, mert meg akarom gyógyítani. Vagy azt hiszitek, meg tudtam volna állni, hogy ne segítsek neki, mikor fájdalmas sipogását hallottam? Oh ha tudnátok, hogy dobogott szivecskéje, mikor felvettem a földről. Bizonyosan azt hitte, hogy valami rosszat fogok vele tenni s azért félt annyira. De most már reménylem, hogy megszokja a fogságot.”

„Oh mennyire örülök, nagymama, hogy a kis madár nem veszett el a viharban”, mondá Andor meghatottan. „A szememet sem tudtam lehunyni egész éjjel, mert mindég a szegény kis madárra gondoltam.”

„Ez volt büntetésed”, felelt a nagymama. „Vagy azt hiszed, hogy a szegény kis madár talán tudott nyugodtan aludni, mikor megsebezve feküdt a hideg, nyirkos földön?”

„De ugy-e nem fog meghalni?” kérde Erzsike, ki gyönyörködve nézte a kis vendéget.

„Azt még nem tudom, gyermekem”, felelt a nagymama. „Mindent meg fogok tenni, a mit csak lehet, hogy életben maradjon s igyekezni fogok neki a rabságot lehetőleg kellemessé tenni.”

A kis madár csakugyan egészen hozzá szokott a fogsághoz s ahoz az áldott jó öreg asszonyhoz, ki oly szeretettel ápolta. Megsebzett szárnya nemsokára begyógyult s mikor már a kis madár nem volt olyan félénk, akkor a nagymama néha kinyitotta a kalitka ajtaját, s ilyenkor aztán a csiz kiugrott az ajtón s körülropködött a szobában.

A gyermekek nagyon szerették a kis madarat; sokszor hoztak neki rovarokat, kukaczkokat s zöld leveleket s így annyira megszeliadtették, hogy ez végre kezükből evett.

Télen át, ha hó esett és a szél süvöltött a kopár fák között, a csiz ott ült az ablakban a virágcserepek között s kis fejét féloldalra hajtva okosan nézett ki a havazó téli tájra.

„Talán szüleire és testvéreire gondol”, mondák ilyenkor a gyermekek. „Vajjon azok hol lehetnek most s vajjon gondolnak-e arra, a kit betegen hagytak itt?”

De lassanként elmúlt a tél is s megérkezett a tavasz, a mint meg szokott érkezni a legkomorabb tél után is. A kivirult réten s lombosodó fákon enyhe szellő lebegett át; minden élt, minden ébredt és virágzott!

S nemsokára ismét felhangzott a légben a madarak csicsergése, úgy a mint azt a nagymama mondta ősszel.

„Itt vannak a csizék!” kiálták most a gyermekek s figyelmesen nézték a visszatért vándormadarakat. Mikor a fogoly csiz is meghallotta a többiek csevegését, egyszerre nyugtalankodni kezdett s villámgyorsan repdesett a szobában ide s tova.

Mikor a nagymama ezt látta, így szólalt meg: „Most pedig bucsuzzatok el a kis madártól gyermekeim. A könyörületesség munkája be van fejezve, s kegyetlenség lenne, ha még tovább is fogságban tartanók a kis madarat.”

„Csak nem akarod szabadon bocsátani, a mi kis madarunkat?” kérdé Erzsike ijedten. De a nagymama ekkor már ki is nyitotta az ablakot, mire a kis csiz boldogan repült ki a szabadba társai közé.

Erre Andor odalépett a nagymamához s megölelte azt, ki szerető kezével begyógyította azt a sebet, melyet Andor meggondolatlanul ütött. „Ugy-e ezentul sohasem fogod az ilyen ártatlánokat és védteleneket bántani?” kérdé a nagymama szeliden, mire Andor megindultan mondá: „Soha, soha kedves jó nagymamám!”

Bocsáss meg!

A tizenkétéves Mártha épen ott ült kis szobájában s szorgalmasan rajzolt. Gyorsan s ügyesen forgatta a rajzönt, de néha megállapodott egy-egy percre, hogy szemügyre vegye munkáját. Koronként felvette rajzfüzetét s a világosság felé tartva, vizsgáló tekintetet vetett reá s aztán elégedetten folytatta tovább.

Egyszerre azonban kinyílt az ajtó s egy kis leány - kinek arcza kissé halavány volt - így szólítá meg Mártát a küszöbről: „Ugy unatkozom Mártha, gyere velem játszani!”

E szókra a nagyobbik leány derült arcza elkomorult kissé, mialatt türelmetlenül felelte: „De hiszen látod Lina, hogy rajzolok s nincs időm veled játszani.”

„Oh ez a kiállhatatlan rajzolás!” mondá a kicsike sirós hangon. „A mama is azt mondta, hogy játszáls velem!”

„Igen Mártha, tedd meg!” szólta a mama, ki most szintén odalépett. „A rajzolás kedvéért, a mi annyi örömet szerez neked, nem szabad legközelebbi kötelességeidet elhanyagolnod, különösen kis hugod iránt.”

E szókra Mártha kedvetlenül dobta le rajzóját s kedves rajzfüzetét félretéve, játszani kezdett kis hugával.

A kis Lina, ki gyenge és beteges gyermek volt, mindeddig szerető játszótársat s hü gondozót talált Mártában, kinek derült, vidám kedélye volt s ki mindig el tudta mulattatni kis hugát valami játékkal, tréfával, mesével vagy felolvasással.

De mióta Mártha egész lélekkel a rajzolásnak szentelte magát s mióta tanára is úgy nyilatkozott, hogy a leánykának nem csekély tehetsége van a rajzoláshoz, azóta ugyyszólván minden megváltozott. Mártha ezóta minden szabad idejét e kellemes foglalkozásnak szentelte s a siker, a mely munkáját koronázta, oly örömet szerzett neki, hogy már nem is szeretett mással foglalkozni; s ha a ház körül kellett segitenie, vagy kis hugával kellett játszania, úgy ez valóságos teher és kín volt neki.

Mártának sehogysem tetszett az, hogy a kis Lina olyan tehetetlen volt, és magától semmire sem tudott menni s örökké az unalomról panaszkodott. Lina pedig, ki nem tudta felfogni, mi az oka annak, hogy testvére már nem oly szeretetteljes iránta, mint eddig, haragudott rá s minduntalan panaszra ment a mamához.

Linának gyakran volt torokfájása s most is ez tartotta a szobában már jó ideje.

Egyszer, midőn a téli nap ragyogóan sütött he az ablakon, Lina megint azzal lépett be Mártha szobájába, hogy játszani hívja, de a mint az ajtót kinyitotta, látta, hogy Mártha épen most vette fel új prémes kabátját s tollas kalapját, míg a fényes korcsolya már előkészítve feküdt a széken.

„Korcsolyázni akarsz menni, Mártha?” kérdé a kis leány, ki aztán könyörögve tette hozzá: „Vigy el magaddal engem is, hiszen tudod, hogy a doktor bácsi megengedte, hogy kimenjek, mindjárt az első szép napon. Mindjárt készen leszek az öltözéssel, kérlek, nagyon szépen kérlek, vigy el engem is!”

„Nem, Lina”, mondá Mártha határozottan, „te nem jöhetsz velem a jégre.”

Mártha tudta ugyan, hogy kis hugának szép időben már szabad lett volna kimenni, de hogy épen a korcsolyázás javára válnék-e, azt nem tudta eldönteni, a mama pedig nem volt otthon.

De az igazat megvallva, Mártha nemcsak azért habozott a kis leányt magával vinni, mert aggódott, hogy a korcsolyázás megárt neki; hanem azért is, mert az iskolában összebeszél néhány barátnőjével, hogy együtt fognak korcsolyázni s így a kis Lina, ki még félénken és nehezen mozgott a jégen, csak terhükre lett volna.

De Lina nem hagyott fel a könyörgéssel. Sirt, haragudott s végre azt kívánta, hogy Mártha is maradjon otthon s mikor ez mégis eltávozott, korcsolyáit csörgetve, akkor a kis leány keserves zokogásba tört ki s haraggal gondolt Mártára, ki nem akarta magával vinni.

Pedig hogy szeretett volna elmenni a jégre! Olyan szép kis korcsolyája volt piros szíjjal s ezt most nem lehetett felkötni.

A mama még mindig nem jött haza s Lina unalmában Mártha asztalán kezdett turkálni a könyvek között. Egyszerre csak a kékfödélű rajzkönyv került kezébe, a melyben Mártha rajzai voltak.

Lapozni kezdett benne s e közben egy gondolata támadt. Biz az rossz gondolat volt, - de hát újra meg újra az jutott eszébe, hogy Mártha milyen barátságtalan volt hozzá az utóbbi időben, sőt épen most, néhány pillanat előtt is.

Még egy kicsit gondolkozott s a másik pillanatban már fényes láng lobbant fel a kályhában és a gyűlölt rajzfűzet laponként hamvadt el a tűzben. A szép rajzok mind elégték, valamint az üres lapok s a fűzet teteje is: még csak hirmondónak sem maradt belőle semmi.

Mire a szobaleány bejött, már akkor Lina nyugodtan játszott a másik szobában.

Igy találta a mama is, sőt Mártha is, ki hazatérve elmondta, milyen jól mulattak a jégen.

„Ha holnap is ilyen szép idő lesz”, mondá a mama, „akkor te is elmehetsz Lina.”

E szókra Lina félénken tekintett Mártára s szíve hevesen dobogott félelmében.

De azért mégis nyugodtan aludt el, mert arra gondolt, hogy most már hire-hamva sincs annak az unalmas rajzfűzetnek, a mi Mártának minden idejét elvette.

De másnap reggel Mártha halvány arczczal lépett az ebédlőbe s ijedten kérde a többiektől, nem látta-e valaki az ő rajzfűzetét? Erre Lina nem merte tagadni a dolgot; odaborult testvére nyakába s zokogva vallotta meg, hogy a rajzfűzetet a tűzbe dobta.

„A tűzbe!” A szép rajzokat, Mártha szívének minden örömét, minden reményét! A leányka először elsápadt, majd elpirult haragjában, azután ellökte maga mellől a gyermeket s szobájába menve keserves könyek közt borult az ágyra.

Egy idő múlva a mama lépett be Linát vezetve, kit anyjának dorgáló szavai végtelenül elszomorítottak. A gyermek hangos sirással borult oda testvére mellé s így könyörgött: „Bocsáss meg, kérlek, bocsáss meg; nem tudtam, hogy olyan nagy kárt teszek.”

De Mártha rá sem nézett, nem is hallgatott a leányka könyörgő szavára és nem tudott neki megbocsátani.

Azt persze nem tudta, hogy a szegény gyermek szíve majd megszakadt a fájdalomtól és a bűnbánattól.

A mama, ki teljesen fel tudta fogni Mártha bánatát s ki szintén nagyon haragudott Linára, mégis megkísérelte, hátba ki tudná Mártát engesztelni testvére iránt. De hiába volt minden, Mártha alig hallotta anyja komoly, kérő szavait. Nem tudott megbocsátani.

Az egész nap szomoruan telt el. Pedig milyen szép, verőfényes téli nap volt ez. A nap gyönyörűen ragyogott a kék égen s fényében úgy csillogott a föld hótakarója, mint valami fényes díszruha.

Lina megérdemelte volna, hogy büntetésből otthon maradjon, de mivel az orvos úgy rendelte, hogy első kimenetelére e szép napot használja fel, azért a mama mégis megengedte neki. Minthogy maga nem ért rá a gyermekkel kimenni, Márhára bizta, hogy ő vigye magával Linát a jégre.

Márhának engedelmeskednie kellett, de csak kedvetlenül teljesítette a reábizott dolgot, mert mióta az a nagy veszteség érte, jókedve egészen oda lett s most sem volt egy nyájas szava, egy barátságos tekintete a kis Lina számára, ki hosszú idő után ma vette fel köpenyét és kalapját először s ki most halványan, kisírt szemmel állt Mártha mellett.

„Vigyáz Linára!” mondá anyja Márhának, mikor kiléptek az ajtón.

De Mártha most nem vezette Linát kezénél fogva, mint a hogy eddig szokta volt tenni, hanem hagyta hogy mellette menjen s mivel Lina nem igen tudott Márhával lépést tartani, nemsokára már csak mögötte botorkált. Így érkeztek meg a tóhoz, hol már egész sereg ember korcsolyázott vagy álldogált. Mihelyt Mártha korcsolyája fel volt kötve, barátnői azonnal odajöttek, hogy közrefogják s együtt menjenek vele.

Igen ám, de itt volt a kis Lina, kinek a szolga ép most csatolta fel korcsolyáját.

„Vigyázzon addig a hugomra, míg visszajövök”, mondá Mártha a szolgának, mialatt megindult barátnőivel.

De a hányszor arra felé korcsolyáztak, a hol Linát elhagyta, mindannyiszor látta, hogy a gyermek egészen kipirult az igekezetől, a mint egyedül próbált korcsolyázni. Persze lassan ment a dolog s Lina mindannyiszor kérte Márhát, a hányszor csak meglátta, hogy vigye magával.

De Mártha nem figyelt a gyermek szomorú, könnyörgő hangjára s tovább repült barátnőivel, míg a kicsikét ide-oda lökdösték úgy, hogy végre elindult a tónak egy magános része felé, hol a nagyok nem fogják úgy taszigálni.

Mikor Mártha ismét visszatért oda, a hol Linát elhagyta volt, már akkor ez nem volt ott a szolga közelében.

„Hova lehetett?” kérdé Mártha az öreget, ki azonban most annyira el volt foglalta, hogy nem tudott felvilágosítást adni.

Márhát ez mégis nyugtalanította kissé s körülment az egész tavon, azt gondolva, hogy valahol majd megpillantja a gyermeket.

De bizony minden keresés hasztalan volt. Mártha agyán ekkor egy gondolat cikázott át. Csak nem ment Lina arra a helyre, hol a tó sohasem fagyott be elég erősen? Uristen! Ha beleesett s ott megfuladt talán a nélkül, hogy segélykiáltását valaki a nagy lármában meghallotta volna.

Mit törődött az elégetett rajzfüzettel s az egész veszteséggel most, e pillanatban, mikor a reábizott gyermeknek, édes anyja dédelgetett kedvencének élete forgott szóban.

Villámgyorsan indult meg a veszélyes hely felé s nem gondolt arra, hogy a figyelmeztető felírással ellátott póznán tulmenve maga is életveszélyben van.

Ekkor messziről csakugyan megpillantotta huga alakját s erre rögtön nevét kiáltá, de Lina azt hitte, hogy Mártha még mindég haragszik s ezért nem akart hozzá visszatérni, hanem még tovább korcsolyázott. De egyszerre megbotlott, elesett s az esésre a gyenge jég betörött alatta.

Mártha kétségbeesetten kiáltott segélyért, de mielőtt valaki oda siethetett volna, Mártha már elérte azt a helyet, hol a jég megrepedt s honnan a víz gyorsan kiömölve mind tovább és tovább terjedt a jégen. Mártha nem is gondolt arra, mily nagy veszélyben van maga is s észre

sem vette, hogy a betörött jégtábla éles széle vérig felhasította kezét a mint azt lenyújtotta, hogy a gyermeket kihuzza.

Erős, biztos kézzel ragadta meg a leánykát s csakhamar kihuzta a vizből, melynek metsző hidegsége egészen megdermesztette kezét.

Mire néhányan oda siettek, már akkor Mártha ölében tartotta a halálsápadt, alélt gyermeket. Azonnal meleg prémes takarókat hoztak; beletakarták Linát s a férfiak egyike vállalkozott reá, hogy gyorsan haza veszi.

Mártha lassan követte őket, de néha meg kellett állnia, mert alig tudott menni. Remegett a hidegtől, vérző keze is sajgott, de mindezeknél jobban gyötörte az a gondolat, hogy Lina belefulhatott volna a jéghideg vízbe s akkor ennek az ő gondatlansága lett volna az oka.

Mikor hazaért, nagy rendetlenségben találta a szobát. Lina ruhái, korcsolyája, czipője szanaszét heverték, úgy a mint a gyors levetkeztetésnél szerte hányták.

A gyermek már ott feküdt az ágyban, anyja pedig mellette ülve vigyázott rá. Mártha megölelte s megcsókolta kis hugát s mindketten sirtak.

„Mindent tudok, Mártha”, szólalt meg a mama. Tudom hogy saját életed veszélyeztetésével mentetted meg Linát.”

Mártha megnémulva állt anyja előtt. Szíve annyira tele volt, hogy nem tudott szólni, de érezte, hogy e dicséret jobban fáj neki minden szemrehányásnál.

A mama azonban csak most pillantotta meg Mártha vérző kezét. Azonnal bekötözte gondosan s mikor Mártha is átöltözött, a mama odaültette egy kényelmes karos székbe, hol ez is nem-sokára elaludt, mert a kiállott izgalmak egészen kimerítették.

A két gyermek sokáig aludt egy huzamban. Mártha ébredt fel először s a mint szemét kinyitotta, ijedten tekintett körül.

A mama ép ekkor lépett be a szobába. Mikor Mártha ezt látta, felugrott, odafutott a mamához s nyakát átkarolva heves zokogásba tört ki s aztán így szól: „Oh Istenem, ha Lina belefult volna!”

„Adjunk hálát Istennek, hogy nem úgy történt, gyermekem”, mondá a mama gyengéden, „s hogy sikerült őt megmentened!”

„Oh ne beszélj így anyám!” kiáltá Mártha. „Ne dicsérj! Ha nem mentettem volna meg, úgy én lettem volna halálának okozója. Nem tudtam neki megbocsátani!”

„Nem tudtál megbocsátani?” kérdé komolyan a mama, ki azonnal megértett mindent.

„Ugy van”, felelt Mártha, „haragudtam reá azért, hogy gyermekes boszúból tönkre tette azt a mi nekem oly drága volt s annyi örömet szerzett. Ezért nem is vigyáztam rá, nem szerettem többé s mikor látta hogy nincs felügyelet alatt, odament, a hol a tó sohasem fagy be elég szilárdan s ha egy pillanattal később jövök, Lina belefult volna az én hibám folytán.”

„Irtózatos!” mondá az anya, mialatt az alvó gyermekre tekintett.

„Bocsáss meg!” szól most Mártha.

„S te nem tudtad neki megbocsátani azt, a mit gyermekes meggondolatlanságból követett el?” kérdé anyja.

De Isten és az anyai szív mindig készek a bocsánatra, ha egy gyermek bűnbánólag járul eléjük. Az anya szívére szorítá s megcsókolta Márhát.

„Ezentul minden másképp lesz”, mondá Mártha. „Sohasem rajzolok többet, hanem segítek neked a ház körül, szabad időmet pedig Lillának szentelem és sohasem fogok haragudni.”

„A rajzolással a világért sem kell felhagynod gyermekem, ellenkezőleg képezd ki szép tehetségedet, s örülj a sikernek, csak azt ne feledd, hogy a rajzolás kedvéért nem szabad minden egyebet elhanyagolnod. Ne álljon ez előtted magasabban, mint azok iránt való szereteted, kik legközelebb állnak hozzád. Mindenekelőtt pedig ne légy keményszivű s ha valaki vétett ellened, de aztán bűnbánólag kér bocsánatot, akkor ne feleld neki azt: „Nem tudok megbocsátani.”

A kis Linának az ijedségen kívül nem lett egyéb baja s másnap, mikor vidáman ébredt fel, először is Mártát pillantotta meg, kinek arcza oly derűlten mosolygott a gyermek felé, mint a napsugár, melynek fénye ragyogva hatolt be a kis szobába.

Az összetört virágcserep.

Reggelenként, mikor a hat órát elütötte, bizonyosra lehetett venni, hogy a tejes-asszony kocsija mindjárt befordul a sarkon. A gyermekek nagyon jól ismerték már a fényes bádgedényekkel megrakott kis zöld kocsit meg Bundást, a nagy hosszuszőrű kutyát, mely eléje volt fogva. A tejes-asszony mindég pompás tejet hoz, a mi olyan szép fehér, olyan habos, olyan édes, hogy a gyermekek már mindég örülnek ha jön. De Klárka, a legkisebbik kis leány már épen alig várja a jószívű tejesasszony jöttét, mert ez nagyon szereti Klárikát s majdnem mindennap hoz neki még külön is valamit.

Néha-néha, különösen ugy a szép tavaszi és nyári napokon a tejesasszony kis fia, a kis Pista is bejön a kocsival a városba s ilyenkor mindég szép mellény, tiszta kék kötény van rajta, lenszőke fején pedig szép uj szalmakalap.

Néha ott marad a kocsinál Bundással s vigyáz a bádgedényekre, míg anyja beviszi a tejet a házakba, de néha a kis fiu is bemegy vele s ilyenkor aztán mindenütt szívesen fogadják s a házi asszonyok, a szakácsnék meg a gyermekek sokszor adnak neki egyetmást.

Klárka és testvérei nagyon szeretik a kis tejes-fiut és sokszor behívják a gyermekszobába, a hol aztán jókedvűen játszanak együtt, mialatt a kis Pista mesél nekik a tyukokról, galambokról és a szép kecskékről, meg a veteményes és gyümölcsös kertről.

Minden nagyon tetszik a városi gyermekeknek és sokszor mondják egymásközt, hogy bizonyára sokkal szebb lehet ott falun, mint itt, a hol ők laknak.

Ugy szeretnének egyszer kimenni oda, a hol Pista lakik, hogy megláthassák azokat a szép dolgokat, a mikről a kis fiu olyan jól el tud beszélgetni.

Hazamenet aztán Pistának már oda szabad ülni a kocsira, mert akkor a bádgedények már mind üresek. Hej, hogy szalad ilyenkor a Bundás, csakugy porzik utánuk az ut! Ugyis tudja, hogy otthon aztán jól tartják s másnap reggelig megint kipihenhet.

Egy szép tavaszi napon, mikor a cseresznyefák épen virágjukban álltak, szép hintó robogott végig a falun s ott állt meg, a major előtt, a hol Pista szülői laktak. A hintóban három kis leány ült édes anyjával s azért jöttek, hogy meglátogassák a tejes-asszonyt és a kis Pistát.

A szép hintó az egész faluban feltűnést keltett; a tejes-asszony azonnal kijött férjével és kis fiával a kapu elé s ott fogadta a vendégeket.

A kis leányok vigan ugrottak le a kocsiról s akkor aztán a kocsis kifogta a lovakat, elővette az abrakos tarisznyát s megetette őket az istállóban, mialatt a kocsit betolták a színbe.

A tejes-asszony bevezette vendégeit a lakószobába s leültette őket a fehérre gyalult asztal köré.

Nemsokára jó kávéillat terjedt el a konyhában s a tejes-asszony a legjobb tejszint hozta fel a pinczéből vendégei számára.

A kis leányoknak pompásan izlett az uzsonna már csak azért is, mert minden egészen más volt mint otthon.

A mint mindnyájan ott ültek az asztalnál, egyszer csak megnyílt az ajtó s egy kis leány lépett be rajta, de a mint az idegeneket megpillantotta, félénken állt meg a küszöbön. A tejes-asszony azonban egy nagy karéj kenyeret szelt le s megkenve azt a friss írósvajjal, oda-nyújtotta a gyermeknek. Ez eleinte alig merte elvenni s csak nézte az idegen gyermekeket, kik az asztal körül ültek.

„Ez az Esztike”, magyarázta a kis Pista, mire atyja hozzátette: „A kis leány innen való a szomszédból s Pistának a játszótársa, mivel ennek sincsenek testvérei.”

Ezalatt a kis leány odaült vajaskenyérével a sarokba s szemét sem merte felemelni.

Pista játszótársán bizony első pillanatra látni lehetett, hogy szegény gyermek, de azért egyszerű ruhácskáján még sem volt szenny vagy szakadás és haja is be volt fonva szép simára. Az urnő nyájasan intett a gyermeknek, mire ez mélyen elpirult.

Mikor aztán vége volt az uzsonnának, akkor a tejes-asszony elhordta a virágos tányérokat s a gyermekek kimentek Pistával játszani, édes anyjuk pedig körülnézett a majorságban.

A levegőt néhány óra előtt friss tavaszi eső hűtötte le s most minden üde volt és harmatos. Az udvaron egész sereg baromfi szaladgált, röpködött, s a félszer mellett pedig ott állt a jól ismert kis zöld kocsi. Csakhogy most egészen üres volt, mert a fényesre surolt bádogedények ott álltak szép sorjában egy padon, Bundás pedig leszerszámozva feküdt az udvaron, sütkérezve a napfényben, mint akármelyik más közönséges kutya.

A tehénistállóban öt szép tehén állt egymás mellett a jászol előtt s vigan ropogtatták a friss zöld luczernát, de az idegen hangok hallatára megfordultak s nagy, kerek szemükkel csodálkozva néztek azokra, a kiknek minden reggel friss tejet adtak.

Mikor a gyermekek már mind kimentek az udvarra, a kis Eszti is utánuk ment lassan. Pistát városi vendégei annyira elfoglalták, hogy nem igen vette észre a kis leányt, de Kláríka, a ki egyidős lehetett vele, kezét nyújtá neki és nyájasan hívta, hogy jöjjön velük játszani.

A gyermeket ez egészen boldoggá tette s mikor látta, hogy a városi leánykák milyen barátságosak hozzá, egészen neki bátorodott s akkor aztán vigan játszottak együtt.

Kimentek a szérüskertbe s itt aztán megindult a játszás. Csakhogy nincs is ám mindenütt olyan jó játszóhely, mint ott, a réten, a hol ezer meg ezer virág integetett a füben s hol a cseresznyefákról hó gyanánt hullottak a gyermekekre a szép fehér szirmok.

Mikor itt már eleget játszottak, akkor kimentek az utcára s itt, a major szomszédságában a leánykák egy szegényes kis házat pillantottak meg. A megfeketült zsindelytető alatt két parányi ablak látszott, mely csak épen akkora volt, hogy a fejét kidughatta rajta az ember, s az egyik ablakban nagy bokor piros zsálya állott egy régi cserépben.

Esztike ebben a kis házban lakott anyjával, ki egy szegény napszámos özvegye volt.

A gyermek egész büszkén mutatta a virágot Kláríkáknak s elmondta neki, hogy ő maga ültette el a magokat a cserépbe, maga gondozta s ez a virág volt a szegény gyermek életének egyetlen öröme. Anyja is nagyon szerette ezt az egyszerű virágot, reggel, mielőtt napszámba ment volna, mindig megöntözte s megszagolta.

Kláríka, ki otthon, szülei városi kertjében a legszebb virágokat látta nyilni, mégis oly szépnek találta az egyszerű zsályát, hogy arra kérte a szegény gyermeket, adja neki a virágcserepet.

Szegény Esztike e szókra egészen megijedt. Kláríka bizony nem is gondolta, mennyire szegény volt ez a kis leány és hogy mily drága volt előtte ez a szerény virág. Mikor látta, hogy Esztike habozik, így sürgette: „Ugy-e nekem adod? Én pedig valami nagyon, nagyon szépet küldök érte neked a tejes-asszonynyal.”

„Valami nagyon, nagyon szépet!” Ugyan mi lehetett az? Esztike még soha életében nem látott valami nagyon szépet, kapni meg már épen nem kapott soha. S most ezért a cserép zsályáért megkaphatná! S e mellett a szép kis városi leány olyan kérőleg nézett reá, hogy Esztike nem habozott tovább, hanem kihozta a cserepet s odaadta Kláríkáknak.

A többi gyermekek ezalatt már tovább mentek s a két kis leány odavitte a virágot a színbe, a hol a kocsi állott, nehogy Klárika hazamenet itt találja felejteni.

Csakhogy Klárika alig kapta meg a virágot, már elfeledte s nem is gondolt többé vele.

Később, mikor már a nap hanyatlott s a levegő hűvösebb lett, akkor mindnyájan kimentek a szántóföldre, hol a gabona zölden hullámozott s a repce aranyszínben virult. Itt a falusiak méltó büszkeséggel és örömmel mutatták városi vendégeiknek azt, hogy mit tud létrehozni a fáradhatatlan munka, ha Isten áldása járul hozzá.

A délután mindnyájukra nézve igen kellemesen telt el, de a legboldogabb mégis a szegény kis Esztike volt.

Mikor aztán a szántóföldről hazatértek, akkor Esztike elbucsuzott a többiektől, mert haza kellett sietnie. Bármily kicsi volt is, mégis neki kellett a vacsoráról gondoskodnia, hogy mire anyja hazatér, minden rendben legyen. Most kezét nyújtá mind a három leánykának s akkor hazament.

Nemsokára aztán hallotta, a mint a hintó elrobogott s a vendégek hazatértek. Ekkor eszébe jutott, hogy Klárika most viszi mind messzebbre az ő virágját.

Mikor Esztike anyja hazajött s az ablakot üresen találta, első kérdése is az volt, hogy hol a virág. Esztike elmondta, hogy egy városi leánykának adta ajándékba, mire anyja úgy megharagudott, hogy jól lehordta szegény gyermeket s mi több úgy arczul ütötte, hogy csak úgy csattant.

Éjjel azután, mikor a hold fényesen sütött le a falura, a kis leány Klárikáról álmodott s boldogan mosolygott álmában.

Ezután a gyermek mindég türelmetlenül várta haza a városból a tejes-asszonyt, mert folyton Klárika szavai jártak eszében: „Valami nagyon szépet küldök neked!” Ezt mondta volt Klárika s a gyermek nem is sejtette, hogy az ígéretekről meg is lehet feledkezni. Nem mert sem panaszkodni, sem kérdezősködni, csak nézte, nézte a tejes-asszonyt, mikor ez hazatérve lerakodott kis kocsijáról. S mikor aztán nap-nap mellett mindég azt kellett látnia, hogy a tejes-asszony megint csak nem hozott neki semmit, akkor aztán egészen elszomorodott.

Egyedüli vigasztalása az volt, hogy legalább Klárikának szerez örömet a virág, mely most bizonyosan valami szép helyen áll és gondos ápolásban részesül.

De mikor aztán öszre fordult az idő s a majoros a kerti szerszámokat odahozta az üres színbe, takarítás közben egyszer csak egy törött virágcserepet talált, s mikor ezt kidobta, zizegve hullott ki belőle néhány száraz kóró.

Esztike épen az udvarban játszott Pistával s mikor odaszaladt a zajra, azonnal felismerte, hogy a száradt kóró nem más, mint az ő szegény zsályabokra. Most aztán megtudta, hogy Klárika még csak el sem vitte az egyszerű virágot s mikor látta, mivé lett az ő egyetlen öröme, keserves zokogásba tört ki. Letérdelt a földre, összeszedte a cserép darabjait meg a száraz kórót és sirva indult meg vele.

De a parasztasszony épen ekkor lépett be az ajtón s csodálkozva kérde a gyermektől, hogy mi lelte. Esztike elmondta, hogy a szegény virágot siratja, melyről azt hitte, hogy azt azóta Klárika ápolja. Erre azonban az asszony elnevette magát s így szólt: „Jaj kis leányom, hát te azt hiszed, hogy kell azoknak a te virágod? Hiszen sokkal szebbek vannak a Klárikáék kertjében, nem kell azoknak a te zsályád.”

Csakhogy ez bizony nem vigasztalta meg Esztikét, mert folyton csak az járt eszében, hogy Klárika megfosztotta őt egyetlen virágjától, melyet aztán mégis itt hagyott, hogy gondozás nélkül pusztuljon el.

Esztiike még sokáig sirt és ilyen keserű könyeket még sohasem hullatott. Még akkor sem, ha hirtelen természetü édesanyja megverte, pedig ez elég gyakran megtörtént.

Másnap reggel a tejes-asszony megint bement a városba s mikor a konyhában a Kláríka mosolygó arcocskáját megpillantotta, egyszerre a másik gyermek jutott eszébe, meg az összetört virágcserep s ekkor elmondta a kis leány előtt, milyen együgyű kis teremtés is az az Esztiike.

De mikor a kis leány e nevet hallotta, egészen összerezzent, mert csak most jutott eszébe, mit ígért annak idején a szegény gyermeknek. Mert hát Kláríkának azóta is annyi szórakozása és öröme volt, hogy bizony nem igen ért rá Esztiikére meg a szegény otthagyt virágra gondolni.

De a mama nagyon haragudott Kláríkára, hogy könnyelműen ilyen bánatot okozott a szegény kis leánynak. Meg is dorgálta érte Kláríkat, mire ez sirva fakadt s mikor a tejes-asszony azt látta, szeretete volna a nyelvét leharapni, hogy ugyan miért kellett neki ezt az ostobaságot elmondani. De hiába, a mi megtörtént, az megtörtént s most már nem lehetett rajta segíteni.

Kláríka most busan ment be a gyermekszobába és ott sokáig kacatolt a játékszerek között. Végre legujabb és legszebb babáját vette kezébe s édes anyjához lépve, azt kérdezte, hogy szabad-e ezt elküldeni Esztiikének.

„Szabad”, felelte a mama. „legalább egy kis örömet szeresz vele annak a szegény jószívű gyermeknek. De azért ne gondold, hogy ezzel már mindent jóvá tettél. Mert kétszeresen is vétettél a szegény gyermek ellen. Először azért, hogy megfosztottad egyetlen örömétől, másodszor pedig, mert nem tartottad meg azt a mit ígértél neki.”

Mikor a tejes-asszony hazaérkezett, egy csinos ládikát vett le a kocsiról s Esztiikének nyújtotta azt azon izenettel, hogy Kláríka küldi neki.

A gyermek remegő kézzel bontotta ki a csomagot, melyben csakugyan „valami nagyon, nagyon szépet” talált. Egy oly gyönyörű babát, melyhez hasonlót a szegény gyermek még álmában sem látott soha.

A szép baba selyemruhájára egy levélke volt tűzve, melynek borítékjára Kláríka ezt írta fel: „Esztiikének”.

Esztiike még nem tudta az írott betűket olvasni, hanem Pista már tudta s el is olvasta a leányka előtt a levelet, mely így hangzott:

„Kedves Esztiikém!

Nem is tudom elmondani, mennyire sajnálom, hogy a nyáron elvettem tőled a virágodat s hogy aztán feledékenységből ott hagytam a kocsiszinben. Hallottam, hogy tegnap milyen keservesen sirtál e miatt s azért most itt küldöm neked vigasztalásul a legszebbik babámat, melyet én is nagyon szeretek. Én eddig Arankának hívtam, de ha akarod, újra megkeresztelheted s más nevet adhatsz neki, azért tudom, hogy arra is fog hallgatni. Szívből üdvözl

Kláríka.”

A szegény gyermek azt sem tudta, mit nézzen először: a babát-e vagy a levelet. Egész nap magánál hordta mindakettőt s hálával és szeretettel gondolt arra, a ki neki ezt a kettős örömet szerezte.

Piroska.

A nyári nap épen hanyatlóban volt s a levegő tele volt virágillattal, mikor egy öreg ur s egy körülbelül tizenkét éves, értelmes tekintetű fiucska ott haladtak a pompás hársfasorban, mely a városka északi részén húzódott. A kis fiu, kinek rózsás arcát barna fürtös haj vette körül, javában mesélte, mi minden történt a harmadik osztályban, melynek ő is tanulója volt, midőn egyszer csak néhány gyermek kanyarodott eléjük a hanyatló naptól beragyogott kavicsos uton. Legelől szaladt egy vidám, nyájas arcú leányka, kinek hosszú sötétszőke haja csakugy repkedett a szélben, utána pedig négy fiu futott kipirult arczczal, vidám nevetéssel.

„Piroska, Piroska!” kiáltottak a leányka után, mialatt mind a négyen eltűntek az ut kanyarulatánál.

„Ejnye de vigan vannak, ugy-e nagypapa?” kérde a fiu, ki azonban harmadik gymnazista létére is nagyon szívesen oda csatlakozott volna a gyermekekhez.

Nem a legjobb kedvű mosolygással tekintett fel az öreg urhoz, ki azonban nem is hallotta a kérdést. Arcza, mely előbb még oly nyájas volt, egészen elkomolyodott és sápadt színt öltött; mély tekintetű szemében könyek csillogtak s jobb keze, mely a fiu kezét fogta, remegni kezdett, úgy, hogy a gyermek ijedten tekintett nagyatyjára s aggódó hangon kérde: „Beteg vagy?”

E szóra az öreg ur letörölte szeméből a könnyeket s mintha mély álomból ébredne, körültekintett s aztán így szólt: „Nem, gyermekem, csak eszembe jutott valami, mikor ezt a leánykát láttam. Meg aztán e fehér rózsák illata is ugyanarra emlékeztet.”

Ezzel az öreg ur odaült egy padra, mely mellett az ezer meg ezer virággal borított fehér rózsabokor állott. Jó ideig ült ott szótlanul, midőn egyszer csak a kis fiu is odaült melléje s átölelve az öreg ur nyakát, így szólt félénk, könyörgő hangon: „Ugy-e nagypapa, elmondod nekem, mi jutott eszedbe?”

„Legyen!” felelt az öreg ur. „Ki ne kívánna még egyszer fiatal lenni? Hadd emlékezzem vissza én is rég elmúlt boldog gyermekkoromra.”

„Igazán elmondhatom, hogy oly boldog gyermekkorra kevés fiunak volt mint nekem. Az a szép birtok, a hol te szoktad tölteni a nyarat nagybátyádnál, az én otthonom volt. Mivel atyám korán elhalt, nevelőm pedig, ha tanóráinkat elvégeztük, azonnal könyvei közé temetkezett, természetesen sokat voltam egyedül s úgy éltem, mint a madár az erdőn. Szegény jó anyám gyenge volt és beteges s azonkívül a birtok gondozása és hugomnak a kis Piroskának nevelése annyira igénybe vette minden idejét, hogy velem nem ért rá sokat törődni s így én meg lehetősen magamra voltam hagyatva.

„De egyszer aztán eljött az az idő, mikor egészen megváltoztam, a birkózásról, a tornázásról, sőt az igazat megvallva sokszor a számtani és latin leczkékről is egészen megfeledkeztem s órákig el tudtam ülni egy helyben, mohó kíváncsisággal olvasva a sokat szenvedett szegény Robinson kalandjait.

„Robinson története annyira megkedveltette velem az eféle könyveket, hogy most egymásután hoztam ki szegény atyám könyvtárából az utleírásokat s folyton Indiáról, Dél-Amerikáról s az ausztráliai szigetekről olvastam.

„Egy délután sikerült a gazdasszonynak engem hosszú kutatás után a tyukólban felfedeznie s ekkor figyelmeztetett, hogy jöjjen gyorsan, mert nevelőm már egy órája keres. Csakhogy nekem eszemágában sem volt tanulni menni, hanem vesd el magad, futni kezdtem s meg sem álltam addig, míg csak oda nem értem egy kis kerti lakhoz, mely többnyire be volt zárva,

melyet azonban egy idő óta tanyának használtam s ha háborítatlanul akartam olvasni kedves könyveimet, ide másztam be a nyitott ablakon.

„De meglepetve és boszankodva vettem észre, hogy most nyitva van a kis ajtó s a kertilak belsejéből vidám hangok hallatszottak. Közelebb menve láttam, hogy Piroska hugom ül ott, csakhogy a kis üveg kertilakot a mama gondoskodása már egész kis tündérkastélylává s pompás babaszobává alakította át. Piroskának persze nagy öröme telt ebben s most is itt játszott az ispán kis fiával. Épen iskolásat játszottak s a babákat tanították, melyek ott ültek szép sorjában a székeken. Most is előttem van a kis kertilak, melyre a fák oly hüvös árnyékot vetettek, s mintha csak látnám kis hugomat, a ki akkor épen egy palatáblát emelt fel s így szólt: „Most pedig levelet fogunk írni a mamának!” Ekkor aztán hozzálátott az íráshoz s nagy buzgalommal írt. Mikor pedig készen volt, hangosan olvasta fel a babák előtt a hosszú levelet, mely így hangzott: „Kedves jó mamám! Mindég nagyon foglak szeretni.”

„Ezalatt én a fehér kuszó rózsák mögött állva, észrevétlenül tanuja lettem mindannak, a mi a kis kertilakban történt. S a mint így néztem, néztem, egyszerre csak azt vettem észre, hogy minden kedvem elment az olvasástól. Egészen érzékenyültem s eszembe jutott, milyen rosszul tettem, hogy eddig is elmulasztottam kötelességeimet. De most azonnal félretettem a magammal hozott könyvet és siettem nevelőmhöz, mert elhatároztam, hogy ezentul szorgalmas leszek s én is csak örömet fogok szerezni szegény anyácskámnak.

„Csakhogy, fájdalom, ez a jó feltétel nem tartott sokáig. Néhány nap múlva megint a régi voltam s ismét csak sok vesződséget okoztam a hozzám tartozóknak.

„De ekkor egy oly esemény jött közbe, melyre most sem tudok fájdalom nélkül visszagondolni.

„Kis hugom meghalt, egészen váratlanul. Torokgyuladást kapott s alig huszonnégy órai szenvedés után örökre elszenderült.

„Hogy anyám mit szenvedett, mikor ez áldott jószívű, okos, gyönyörű gyermeket el kellett veszítenie, mikor e szép, vidám tekintetű szemek örökre lezáródtak, azt lehetetlen elmondanom. Nem sirt, de mióta a gyermek meghalt, azóta anyám arcza oly halvány volt, oly merev, mintha megkövült volna a fájdalomtól. Szemében mérhetetlen bánat kifejezése honolt s szép sötét haja egészen megőszült halántéka körül.

„Nekem majd a szivem szakadt meg, mikor láttam, hogy anyám ily szomorú, de a világért sem tudtam volna neki egy vigasztaló szót mondani. Szóvalan fájdalma annyira hatott reám, hogy sokszor csak azért mentem el az erdőbe, hogy ne kelljen vele egyedül maradnom.

„A lombok susogása, a madarak dala s a bogarak zümmögése annyira felvidítottak, hogy nemsokára vigasztalódni kezdtem, talán hamarabb is, mint kellett volna.

„De nemsokára még egy dolog történt, a mi nagyon segítette bánatomat elfeledni.

„Lakott a faluban egy özvegyasszony, az elhalt kötélverő felesége, s ennek a fia, ki már gyermekkorában is jó pajtásom volt, most tért haza a tengerről, a hol néhány évet töltött egy nagy hajón, mint hajóinas.

„Gábor hazatérte kimondhatatlan hatással volt reám s napról-napra jobban bámultam e fiút, ki oly magas volt, mint egy meglelt férfi. Karcsu, hajlékony teste, napsütötte arcza nagyon tetszett nekem, valamint az is, hogy Gábor oly sok érdekeset tudott beszélni az idegen országokról.

„Ezentul minden szabad időmet - melyet eddig könyveimnek szenteltem volt - ott töltöttem a kötelesné házikójában és ilyenkor csupa fül voltam, ha Gábor utazásairól kezdett beszélni.

„Egy idő múlva nagy örömömre azt vettem észre, hogy barátom, ki eleinte bizonyos lenézést tanusított irányomban, most már őszintén megszeretett. Határtalan hódolatom, úgy látszott, nagyon jól esik neki.

„Egyszer aztán, mikor szintén ott voltam Gáboroknál, a fiu így szólt hozzám: „Már csak három-négy napig látjuk egymást. Jövő hétfőn aztán megint indulunk ki a tengerre. Most Madeirán át egyenesen Sierra Leone-ba megyünk pálmaolajat és elefántcsontot hozni; ezt írta ma nagybátyám. De mi bajod? Olyan fehér lettél, mint a fal.”

„Magam is éreztem, mily sápadt lehetek. Az a gondolat, hogy barátomat el kell veszítenem s azonkívül a vágy, hogy vele mehessek, minden véretem szivembe kergette.

„Mi lesz velem, ha te nem leszel itt?” mondtam szorongva.

„Ha csak az a baj, hát gyere velem!” nevetett s látszott, hogy szavaim jól esnek neki.

„Hogyan, - veled?” hebegtem.

„Velem, velem! De persze titokban!” monda nyugodtan, mintha csak arról lenne szó, hogy egyet csónakázzunk a pataokban. „Nagybátyám bizonyosan vállalkozik rá, hogy magával vigyen. Ő szereti az ilyen tréfákat.”

„Egy pillanatig némán bámultam reá, de akkor egy kiáltással nyakába borultam s nevetés és sírás között szinte mámorosan mondtam: „Veled megyek, veled megyek. Oh ha tudnád, milyen nehezen várom azt a holnapot!”

„Csak most tudom, mily szívtelenség volt, a mit tettem, de hiába, nem tudtam a vágnak ellentállni. Mialatt szegény anyám egyedül volt mély fájdalomával s busan gondolt elköltözött gyermekére, azalatt én egész hidegvérrel tettem meg előkészületeimet az utazásra. Az ugynevezett utazási láz egész erővel tört ki rajtam s alig vártam az indulás napját.

„Végre elérkezett az a nap, melynek éjjelén Gábornak el kellett volna értem jönnie. Ugy beszéltek meg, hogy éjfél után két órakor találkozunk a kis kerti lakban s onnan gyalog tesszük meg az utat a kikötőig, mely lakásunktól néhány jó órányira feküdt s melyből a „Delphin” nevű hajónak másnap reggel kellett volna indulnia.

„Mikor este utoljára csókoltam meg jó anyám kezét, egyszerre hideg borzongás futott át rajtam, mert arra gondoltam, hogy talán soha sem látom többet. Akaratlanul is hosszabban s melegebben csókoltam meg anyám kezét, mint máskor. Ugy látszik, észrevette e gyengédséget s mivel ez is elhalt leánykájára emlékeztette, szeme újra könnybe lábadt s erre kisietett a szobából.

„Azonban az én elérzékenyülésem nem tartott sokáig s ekkor aztán szobámba siettem, fehérműt s felsőruhákat kötöztem össze egy nagy kendőbe s akkor az ablakba ülve néztem a teleholdat, mely aranyosan s óriási nagyságban tünt fel a bükkfák között.

„Végre éjfélután már nem tudtam magamat tovább türtőztetni s elhatároztam, hogy nem várok többet, hanem utnak indulok. A csomagot felvettem s utolsó születésem napjára kapott aranyaimat zsebembe rejtve ugrottam ki az ablakon, mely alig volt néhány lábnyira a földtől. Óvatosan lépkedtem a park kavicsos utain, melyekre a hold ugyszólván nappali világosságot árasztott.

„Nem is mondhatom ki, mily hosszúnak tetszett az ut a kis kertilakig. De végre mégis csak ott voltam s belehelyeztem a zárba a kulcsot, mely csikorogva fordult meg benne. De a mint be akartam lépni, lábam valami puhába ütközött bele. Felvettem, hogy megnézzem mi az s akkor láttam, hogy ez kis hugom egyik kedves játékszere, egy kitömött fehér czicza volt, mely azóta maradt itt a sarokban, hogy Piroska utoljára játszott kedvencz mulatóhelyén.

„E pillanatban a kedves szép gyermek emléke egészen feléledt lelkemben s akaratlanul is simogatni és czirógnatni kezdtem az élettelen játékot, mintha valami élő lény lett volna. De még csak akkor érzékenyültem el igazán, mikor a kis szobába lépve azt láttam, hogy ott minden úgy volt, mint Piroska betegsége előtt, mikor utoljára játszott a kis kerti lakban. A viaszbabák üvegszemei kérdőleg s szomoruan tekintettek reám, mintha azt kérdezték volna, hova lett az ő kis gondviselőjük; a sarokasztalkán pedig még mindég ott feküdt a palatábla s mellette a palavessző. A nyitott ajtón át belopózott a holdsugár s épen odaesett a fekete táblára. A holdfénynél egészen tisztán látszottak azok a nagy, merev betűk, melyeket szegény kis hugom kezecskéje irt reá.

„Önkénytelenül odatekintettem s láttam a táblára irt sorokat: „Kedves jó anyácskám! Mindég nagyon foglak szeretni.”

„Istenem! mennyire szerettem anyját ez a gyermek! S most? Ki maradt meg szegény anyáknak vigasztalásul? A drága jó gyermek elszenderült mindörökre, én pedig, ki támasza lehettem volna, én most a legnagyobb szomorúságot készültem neki okozni. Most láttam csak, hogy az, a mit tenni akartam, anyámnak életébe kerülhetett volna.

„Nem, nem, ennek nem szabad így lennie! E pillanatban egyszerre megteletem a helyes utat s a mint tévedésemet beláttam, hangos zokogással borultam térdre az asztal előtt s némán imádkoztam Istenhez, bocsásson meg könnyelműségemért.

„E pillanatban a messze országok minden varázsukat elvesztették reám nézve. Csupán anyámra gondoltam és szent fogadást tettem magamban, hogy jó fiu leszek és igyekezni fogok szeretetét megérdemelni.

„Ekkor egészen megnyugodtam s kivéve egy lapot jegyzőkönyvemből, néhány sort irtam Gábornak, melyben arról tudósítottam, hogy előbb tanulni fogok szorgalmasan s majd csak ha már valamire vittem, akkor megyek el világot látni. A czédulát aztán odatettem a küszöbre, melléje pedig emlékül egy aranyat.

„Midőn ekkor ismét visszafelé mentem a holdfényes uton, kimondhatatlan boldog voltam s úgy érzém, mintha e rövid idő alatt néhány évvel érettebb lettem volna.

„Anyám másnap reggel valószínűleg észrevette, hogy velem valami nagy dolognak kellett történnie, mert kizárólag csak vele foglalkoztam. Szórakoztatni igyekeztem, beszéltem neki tanulmányaimról és játékaimról, mindennek előtt pedig arról, hogy ezentul sokkal szorgalmasabb leszek; iparkodni fogok neki örömet szerezni s csak érte fogok élni és halni. Anyámat e változás végtelenül boldoggá tette, de azért oka felől nem kérdezősködött. Nem is tudta meg sokáig, mi történt ez éjjel, de egyszer, évek múlva, mikor a gazdasági vizsgákat sikeresen letettem volt, akkor mégis elmondtam ezt neki, midőn estefelé bizalmasan beszélgetve ültünk együtt.

„Hogy ez időtől fogva mily benső kötelékek fűztek össze anyámmal, azt csak a jó Isten tudja.

„Most már ő is ott nyugszik gyermeke mellett a sirboltban a fehér kuszó rózsabokrok alatt.

„Lásd gyermekem, ez az oka annak, hogy most a fehér rózsa illata és a Piroska név ennyire meghatottak.”

Az almafa.

Egy nagy kert szélén, hol már a mező kezdődött, gyönyörű terebélyes almafa állott távol a többi gyümölcsfáktól. Gyökerei ott ágaztak szét a kőfal körül s a ki a szép fát látta, bizony nem gondolta, milyen mélységből s milyen nehezen kell felszívnia a földből a szükséges táplálékot. Ugyan ki ültethette ide erre a szellős, napos magaslatra?

Talán egy gyermek evett itt réges-régen egy piros almát s az ejtett le egy almamagot. Vagy egy vándor, ki itt pihent meg. Vagy talán egy kis madár hullatta el a magot csőréből. Ki tudja? A szép fa ott állt büszkén, évek hosszú során keresztül szélben és napfényben, esőben és hóviharban.

Az almafa képezte a kert határát. Mindenki ismerte a környékben, mert magasan kiemelkedett a többi fák közül. Minden tavasszal kizöldült, csakugy, mint a többi kisebb fák, bokrok és virágok, melyek ott tenyésztek körülötte. Tavasszal tele volt az ágak vége szép rózsaszín virágokkal s mikor ezek elhullottak, már akkor mindegyiknek a helyén ott duzzadt egy-egy alma, mely egyre nőtt, egyre pirosodott. Micsoda gyönyörű almát is termett ez a fa! A ki csak tehette, mind errefelé vette útját, arra gondolva, hátha leráz a szél egy pár almát. S a fa olyan különösen tudott sutogni és zugni, de hát nem is csoda, hiszen olyan sok mindent látott és tapasztalt.

Az a darab föld, melyet a kőfal zárt körül, egy öreg kertészé volt, ki virágokat, veteményeket és gyümölcsöt termesztett. Volt neki egy kis háza is a kert közepén, míg a kert végében virágos mező kezdődött, melyet felülről a kőfal határolt. A fák nyájasan borultak oda a kis háztetőre s nyári estéken a kis kert az egész környéket édes virágillattal töltötte meg.

A kertész, ki magános öreg ember volt, nagyon szerette a gyermekeket; sokszor maga köré gyűjtötte őket, hogy oktassa és mulattassa.

A környékbeli gyermekek mind ismerték és szerették s nagyon örültek, ha megengedte nekik, hogy segítsenek neki a kertben dolgozni, vagy hogy a mezőn játszanak és kora tavasszal ibolyát szedjenek a kőfal tövében.

Az öreg kertész, kinek annyi fája és virágja volt, különösen szerette a szép almafát. Hiszen gyermekkorától fogva ismerte; együtt nőttek fel, együtt öregedtek meg. Az öreg kertész nem is úgy tekintette ezt a fát, mint a többi, hanem mint valami élő lényt. Ki-kiment mellé s beszélgetett hozzá, mintha a fa értette volna.

Szép tavaszi nap volt; a fákat friss zöld lomb borította s az ibolya ugyancsak sietett kibujni a sötét föld mélyéből a napra.

Az öreg kertész ott járkált a virágágyak közt s oly örvendő csodálkozással nézte a rügyeket és a fakadó bimbókat, mintha most látná először.

A gyermekek a szomszédból mind oda sereglettek az öreg kertész köré, ki sok jóra tanította őket; intette, ha valami illetlen dolgot tettek s megdicsérte, ha szépen viselték magukat.

Pali és Mariska szintén odamentek játszani és segíteni s mikor elbucsuztak az öreg kertésztől, egy-egy szép virágot kaptak ajándékba, mert még nem volt itt az az idő, mikor egy-egy marék cseresznyét vagy epret adhatott volna nekik.

Végre a gyermekek lassanként hazafelé mentek s az öreg kertész is felkelt az almafa alatt álló kis padról és csupán Pali meg Mariska maradtak ott a szellős kis dombon. Ott ültek egészen napnyugtáig, s élvezték a virágok illatát, mely alkonyat felé mind erősebb lett.

Pali lovaglók módjára ült a kőfalon az almafa mellett s a hegyek mögött lenyugvó napot nézte, mely biborfénybe borított mindent, úgy hogy az almavirágok is piros színben pompáztak, mint egy-egy pompás rózsacsokor.

A fiu most meg sem gondolva, mit csinál, lehasított a fa törzséről egy darab kérget. A dolog nem ment épen könnyen, de úgy látszott, mintha épen ez ingerelné a fiút, mert mind nagyobb és nagyobb darabot tépett le belőle.

De egyszerre valami recsegést hallott s midőn feltekintett, látta, hogy Mariska egy szép virágos ágat tört le a fáról. A mint épen egyet rántott rajta, a fa különösen kezdett el zugni az alkonyi szélben, mire a gyermekek meglepetve pillantottak egymásra.

„Tudod mit, Mariska?” szolt a fiu, „ugorjunk le a falról, nehogy valaki meglássa, mikor keresztül megyünk a kerten. Ezt az ágat pedig jó lesz a kötényed alá dugni.”

E perczen ujra zugás hallatszott a fa ágai között; mintha egy haragos hang így szolt volna: „El innen, ti kegyetlen szivü, rossz gyermekek! Hát azért adtam nektek nyáron át üdítő árnyékot és jóizü gyümölcsöt, hogy most megsebezzetek és megcsonkítsatok?”

„Most még senki sem tudja; siessünk!” sugta Pali, mialatt hugával együtt leugrott a kőfalról. Erre aztán mindketten futásnak eredtek, míg a szegény virágos ág ott maradt az ut porában.

Másnap a két testvér ujra együtt játszott a többi gyermekekkel s az öreg kertész nézte őket, csakugy, mint máskor.

De a mint egyszer véletlenül az almafára pillantott, ijedten emelkedett fel helyéből s szomoruan mondá: „Ki bántott téged, szegény almafám? Ki törte le legszebb ágadat? S micsoda gonosz kéz volt az, mely még kérgetet is leszaggatta? Szegény fa, most meg kell halnod, pedig még mennyi ideig élhetnél volna.”

Könyes szemmel fordult most a gyermekekhez és így folytatta: „Milyen rossz szive lehetett annak, gyermekeim, ki ezt tette, mert jó szivü ember bizonyára nem tenne ilyen kárt. Istenem, mennyi időbe telt, míg a parányi almamagból ekkora fa vált. Nemcsak ti mind, de már szülőitek is játszottak e fa árnyában; gyönyörködtek virágaiban s élvezték izes gyümölcsét. S most többé sohasem lesz oly ép, a milyen volt; jövő tavaszra nem lesz virága s nemsokára kiszárad s akkor kivágják és a tüzre vetik. Mit vétett ez a szép fa annak, a ki ily kegyetlenül bánt vele?”

A gyermekek e szókat hallva megdöbbenve néztek egymásra s némelyiknek könny is csillogott szemében. Ekkor az öreg kertész felemelkedett és bement a kis házikóba, hogy kihozza a fa bekötözéséhez szükséges eszközöket.

De e pillanatban Mariska így szolt bátyjához: „Menjünk haza Pali, én már ugy szeretnék otthon lenni.”

Ezzel megfogták egymás kezét s szomoruan indultak hazafelé,

„Hát olyan nagyon rosszat cselekedtünk?” kérdé most Mariska, mialatt félénken tekintett az almafára, de e pillanatban az ágak ismét zugni kezdtek s a hang most még fenyegetőbb volt, mint tegnap.

De mivel a két testvér azt hitte, hogy az öreg kertész nem tudja, ki a bünös, másnap megint elindultak a kert felé, hanem mikor az ajtóhoz értek s be kellett volna lépniök, egyszerre oly félelem fogta el őket, hogy kénytelenek voltak visszafordulni.

Ezentul aztán csak messziről nézték, hogy a többi gyermekek, kiknek lelkiismerete tiszta volt, mily vigan játszanak a kertben s mily jóizüen eszik az édes cseresznyét és illatos földi epret.

Egy este, mikor a többi gyermekek már mind hazamentek volt a kertből, Pali és Mariska busan sompolyogtak a kőfal felé s elgondolkozva tépdesték a fal repedéseiből kinőtt fűszálakat.

„Tudod mit?” szólalt meg Mariska, „most bemehetnénk, hiszen most senki sincs odabenn.”

Csakugyan, a kertben minden csendes volt s csak egy-egy tücsök czirpelt a fű között.

Összeszedték bátorságukat s beléptek a kis ajtón át a kertbe, melyben most már a nyár legszebb virágai pompáztak. De a két gyermek most a világ minden kincséért sem mert volna egy virágot leszakítani, sőt ellenkezőleg szépen, illedelmesen haladtak mindketten a kis domb felé. De a mint ideértek, ijedten állapodtak meg, mert az öreg kertész ott ült a kis padon az almafa alatt. Mikor Mariska ezt látta, vissza akart fordulni, de Pali szorosan tartotta kezét s nem eresztette el.

„Mit akartok gyermekeim?” kérdé az öreg nyájasan.

Mariska e szókra zavarodottan csipkedte köténye szélét, de Pali most egyszerre elbocsátotta huga kezét s oda sietve a pad mellé, könyek közt kiáltá, mialatt megragadta az öreg kertész kérges kezét: „Mi voltunk a bűnösök! Én hasítottam le a fa kérgét, az ágot pedig Mariska törte le!”

„Azt hiszitek, nem tudtam ezt már régen?” mondá az öreg ember komolyan. „Vagy nem magatok száműztétek-e magatokat kertemből, s fosztottátok meg azon ártatlan örömeiktől, melyekben itt játszótársaitok részesülnek. Oh a rossz lelkiismeret sokkal hatalmasabb vádló mint maga a szó!”

E szókkal komolyan, de minden harag nélkül tekintett a gyermekekre.

„Hát csak annyiba vettétek intéseimet, hogy nem sajnáltatok egy ily szép viruló fát megcsontítani? Hányszor mondtam előttetek, hogy a növényeknek is van életük. A ki a fákat bántja, az gonosztevő és büntetést érdemel. Nézzétek ezt a szép fát, hogy hanyatlik; hogy gyengül. Azzal, hogy megsebeztétek, nemcsak neki okoztatok nagy fájdalmat, hanem az én szívemnek is.”

A két testvér e szókat már sirva hallgatta, mire a kertész kezét nyújtotta nekik s így szólt hozzájuk: „Ugy-e ezentul nem feleditek el a mire tanitottalak benneteket s mától fogva ismét eljöttök hozzám a többi gyermekekkel együtt?”

Ezzel megcsókolta mindkettőt s így szólt hozzájuk, mialatt a dombról lefelé indult velük: „Csak jertek el ismét, mert meg vagyok róla győződve, hogy nem rosszszivűségből tettétek, csak meggondolatlanságból.” Most megengedte, hogy epret szedjenek s akkor aztán boldogan, könnyű szívvvel siettek haza.

Az öreg kertész még sokáig ápolta fáit és virágait s még sok jóra tanította a gyermekeket, kik naponta meglátogatták.

Az almafa sebe pedig egészen behegedt a kertész gondos ápolása alatt, de Pali azért mindig megszágyenülve nézett a fa derekán lévő forradásra, Mariska pedig sohasem tört le róla egyetlen egy virágot sem.

Pali annyi gyönyörűséget talált a kerti foglalkozásban, hogy eltökélte, hogy nagy korában ő is oly hü gondozója lesz a növényeknek mint az öreg kertész, kitől oly sok szépet és hasznosat tanult!

Juliska és a Bodri.

A kis falu, mely egy szép kristálytiszt patak mellett terült el, még nem bontakozott ki a hajnali szürkületből, de a molnár kakasa már fenn volt s a kut kávájára állva borzolgatta aranybarna tollait, majd nyakát kinyújtva készült harsány hangon a nap keltét hirdetni. Nemsokára az éneklő madarak is felébredtek, sőt még a nyirfák is rákezdtek a suttogásra, a mint a hajnali szellő lehelletét érezték s a támadó zaj egészen elnyomta a patak moraját, mely előbb az egyedüli zaj volt a faluban.

Most egy ajtó nyikorgása is vegyült a zajba, majd kutyaugatás hallatszott, mely azonban egy hangnak halk, csitító szavára ismét elhallgatott s ekkor a molnár kertjében lépések hangzottak, mint mikor egy gyermek mezitláb szalad végig a porondon.

Mikor a nap első sugara oda világított a völgybe, először is azt akarta látni, hogy ugyan melyik az a gyermekek közül, ki már ily korán fenn van. Most a napsugár odalopódzott a sövény mellé s megvilágította azt a kis alakot, a melyik éppen odatért a kis kapu mellé s azzal vesződött, hogy kívülről ismét becsukja a zárat, melyet belülről kinyitott. Csakhogy a dolog nem igen akart sikerülni, mert a gyermeknek csak balkeze volt szabad, mivel jobbkarjával valami bozontos tárgyat tartott szorosan ölében. De végre mégis sikerült az ajtót bezárnia s a gyermek ekkor kezébe vette a kis faczipót, melyet az előbb a földre helyezett volt maga mellé s ezzel megindult, miközben azt a bozontos, morgó valamit szorosan ölelte szívére. A gyermek a hid felé vette útját s onnan a harmatos fű között kigyózó gyalogutra kanyarodott, mely az erdőn keresztül oda vezetett az országutra.

Egy negyedóráig szaladt, a nélkül hogy csak körül is tekintett volna, de végre már nem tudta a terhet tovább czipelni. Megállott tehát; kötényét szétterítette s gyönyörködve nézte, hogy ugrik ki onnan egy bozontos kis fekete kutya, mely most azáltal igyekezett örömét kifejezni, hogy vigan csaholt s hálásan nyalogatta a leány kezét. Ez egyideig szótlanul nézte az állatot, de azután letérdelt a fübe s maga mellé vonva a kis kutyát, így szólt hozzá sóhajtván:

„Jer ide, Bodri, hadd mondjam el, mit akarok. Mert különben még azt találod hinni, hogy megbolondultam. De ne busulj, mert lásd, én nagyon szeretlek téged s ez mégis csak a legfőbb dolog, ugy-e?”

A kutya e szókra oly okosan nézett hüséges szemével a leánykára, mintha csak értette volna, mit beszél. Bizony különben meglehetősen csunya kis kutya volt, de szeméből annyi hüség és okosság látszott, hogy mindenki megszerette, a ki csak ránézett.

„Lásd Bodri, édes apám agyon akart téged löni, de azért ne félj semmit, légy nyugodt, hisz lásd, én is egészen nyugodt vagyok”, mondá, de e szóknál már csakugy peregetek szeméből a könnyek. „Abból semmi sem lesz, legalább addig nem, míg én élek. Szerencsére tegnap, éppen mikor a vánkosodat igazítottam meg, meghallottam, mikor édes apám azt mondta a többieknek, hogy agyon akar téged löni, mert már nagyon öreg vagy, nem tudsz jól vigyázni s az erdész ugyis ígért neki egy fiatal házörző kutyát. Pedig dehogy vagy te még öreg, kedves kis Bodrim te! Inkább senkisem tud olyan jól játszani mint te. Nem, nem, szó se legyen az agyonlövésről; mi sohasem fogunk egymástól elválni. Az éjjel a szememet sem hunytam be, mert mindég azon törtem a fejemet, hogy mentselek meg.

„Mert lásd, apámat hiába kértem volna, azt ugyis tudom; hisz a mióta szegény édes anyám meghalt, azóta olyan komoly és szomorú, hogy néha szólni is alig merek hozzá. De végre mégis jutott valami eszembe. Elviszlek Terka nénémhez ide a szomszéd faluba. Jó lesz? Ugy-e örülsz? Tudod, a Terka nénihez, a ki olyan fiatal és vig s a ki mindég betér hozzánk olyankor, ha a vásárra megy. Sokszor mondta, hogy majd én is látogassam meg egyszer, de hát nagy-

anyám sohasem jöhetett velem, édes apámat pedig nem akartam kérni. Ketten csak eltalálunk oda! Mit gondolsz Bodri, talán csak meg tudunk tenni egy öt órányi utat?”

A leányka vidám hangja Bodrit is oly jó kedvre hangolta, hogy vidám csaholással válaszolt neki, mialatt körül ugrálta. Erre Juliska is felugrott s most vígan folytatták útjukat. Az erdei fű és moha illata oly üdítő volt s a reggeli nap sugarai oly aranyos fényben szűrődtek át az ágakon, hogy valódi gyönyörűség volt az árnyas erdei uton haladni.

Nemsokára aztán kiértek a jegenyefákkal szegélyezett, széles országútra, hol még gyorsabban lehetett haladni, mint a kanyargós kis gyaloguton. A kis kutya azt sem tudta, mit csináljon örömeiben. Néha előre szaladt, megugatta a fel-felrebbenő pacsirtákat, majd ismét megfordult s csaholva szaladt vissza Juliskához.

Nemsokára egy mező felé vitt az ut. A nap ezalatt már jó magasra emelkedett s a szántó-földeken és réteken már szorgalmasan dolgoztak a munkások. Juliska most egy rövid ideig megpihent a vadrózsával befutott kőkereszt lábánál, mely az erdő szélén állt. De nemsokára felugrott s tovább folytatta útját. Kis idő múlva ismét egy árnyas erdőbe értek, hol Juliskát kissé meglepte a fáradtság az átvirasztott éj s a korai nagy gyaloglás után. De néhány pillanat múlva legyőzte a fáradtságot s megint csak tovább sietett. Ha egy-egy favágó vagy rőzsét szedegető anyóka jött vele szembe, a leányka mindig megkérde nyájasan, hogy ez-e az az ut, a melyik a szomszéd faluba visz. De feleletet egytől sem igen kapott, mert az egyik nem tudta, mit feleljen neki, a másik pedig csak nézett rá csodálkozva, mintha azt kérdezte volna, hogy ugyan mit akar egy ilyen kis leány a szomszéd faluban egyesegyedül. Végre egy vándorló legény jött vele szembe füttyörészve s mikor ezt is megkérdezte, ez azt felelte: „Csak menj egyenesen előre!”

Igy a leányka csak ment, mendegélt tovább. De egyszerre csak ketté vált az ut s innen két ut futott szét előtte.

„Uristen, már most hova menjünk?” kérde a leányka, mialatt Bodrira nézett. De biz erre Bodri sem tudott felelni. Először az egyik uton kezdett szaladni, aztán visszatért s a másikon indult el. De aztán innen is visszajött s farkát lelógatva állt meg a leányka előtt, mintha azt akarta volna mondani: „Itt nem lehet kiigazodni. Már most mi lesz velünk?”

„Ha ugy sem tudunk tovább menni, akkor pihenjünk egy kicsit, míg valaki erre jön”, szólta a leányka, miközben egy kendőből egy darab vajaskenyeret vett elő.

„Tegnap egy falatot sem tudtam enni”, mondá, „mikor édes apám az agyonlövést kezdte emlegetni s lám, most milyen jó, hogy a vacsorám megmaradt.”

Ezt bizony Bodri is nagyon jónak találta s vígan kapott a vajaskenyér darabkák után, melyeket Juliska odadobott neki. A leánykának ugyan eszébe jutott, hogy nem lenne rossz a vajaskenyér felét későbbre eltenni, de azért még sem akarta éheztetni a kis kutyát, mely két első lábát feltartva szolgált s mindaddig kért a leánykától, míg csak az utolsó falatot meg nem ették.

Mikor a leányka az üres kendőt összehajtogatta, egyszerre csak egy fiatal parasztasszony közeledett, ki gyermekét hátán vitte egy kosárban. Amint Juliska a fiatal asszonyt megpillantotta, azonnal odaszaladt hozzá s arra kérte, mondaná meg neki, merre van az ut a falu felé. E szókra az asszony megállapodott, csodálkozva nézett a leányka halvány arczára s úgy látszott, mintha azon gondolkoznék, mit feleljen neki. De mielőtt szólhatott volna, egyszerre néhány tarka pillangó repült fel a hamvasszeder-bokorról, mire a szőke kis fiu ott a kosárban, hangos nevetésre fakadt s kezeivel tapsolt örömeiben. Erre a parasztasszony azonnal megindult s csakugy mentében kiáltott vissza Juliska felé szórakozottan és egykedvűen: „Azt hiszem, jobbra kell menni!”

Mikor ezek otthagyták, a kis leány sokáig nézett a jókedvű asszony és a kaczagó gyermek után, kinek szőke fejcskéje körül még mindig ott röpködött a két kék pillangó. A mint így nézte, nézte őket, egészen elszomorodott, mikor az jutott eszébe, hogy neki már senkije sincs, a ki úgy szeresse, mint a hogy ezt a gyermeket szereti édesanyja. Megint leült a kőre s fejét a kutya bozontos bundájára hajtva, így zokogott: „Miért nincs nekünk is ilyen jó anyácskánk, Bodri?”

Nemsokára felkelt s busan indult meg azon az uton, a melyiket az asszony mutatott neki s mely mindegyre csak erdők és völgyek között vezetett, a nélkül, hogy valami nagyobb helységnek csak nyoma is látszott volna. A leányka nem volt szokva ily hosszas gyalogláshoz s lába csakugy égett a fáradságtól. Végre kénytelen volt cipőjét levetni s mezitláb menni tovább, de hiába, most már nem ment a gyaloglás olyan jól s a leányka bizony gyakran volt kénytelen megpihenni. Ilyenkor aztán a kis kutya mindég odaheveredett eléje s nyalogatta a leányka lábát.

De bizony az ilyen hosszas gyaloglás szegény Bodrinak sem volt kenye. Minél magasabbra emelkedett a nap, Bodri annál mélyebbre horgasztotta le a fejét s szemében annál olvashatóbban volt kifejezve ez a kérdés: „Mikor pihenünk már meg?”

Azonban, mikor a nap már csaknem fejük felett állott s a fák árnyéka alig volt tenyérsi, akkor egyszerre csak gulyák kolompja s egy madár dala hangzott az erdő sűrűjéből, mire mind a gyermek, mind a kutya figyelni kezdtek. „Ne menjünk a hang után?” kérde a leányka s mivel Bodri nem mondott nemet, sőt vigan ugrált a fák között, Juliska csakugyan megindult a hang irányában, keresztül lépkedve a gyökereken, míg végre egy szép tisztásra ért. A mint a sűrűből kilépett, először is egy kis fiut pillantott meg, ki egy kis dombon ült egy bodzabokor árnyában. Juliska csak most látta, hogy az a hang, melyet messziről madárdalnak gondolt, nem más, mint egy pásztorsíp, melyen a fiu fújt vig dalokat. Kuttyája, mely először haragosan rohant neki Bodrinak, azonnal figyelmeztette a fiut a közeledő gyermekre s ekkor a kis pásztor felállt helyéből és sokkal nyájasabban közeledett az érkezők felé, mint tarka bundás őrzője. Hát még mikor Juliska megdicsérte szép furulyázásáért; - akkor már épen oly barátságos lett a fiu, hogy arra kérte, üljön oda Juliska is az árnyékba, a fa alá. Ott aztán beszélgetni kezdtek s mikor a fiu már elmondta, hogy hívják három tehenét, meg hogy ő egy gazdag parasztnak egyetlen fia és vasárnaponként ezüstgombos kék mellényt szokott viselni, akkor aztán leereszkedőleg kérdezősködött Juliskától, hogy mi a neve és hova készül? Mikor azonban a leányka megmondta a falu nevét, a hova indult, a fiu fejét csóválta és így szólt: „Hova gondolsz, hiszen az a világ másik végén van.”

„Urísten! Pedig én azt hittem, hogy az nincs is valami messze innen”, felelt a leányka el-sápadva félelmében.

Mikor a fiu látta, hogy a leányka szeme könybe lábad, egészen megilletődött s azt kérdezte, hogy merről jön s milyen uton haladt eddig? Mikor a leányka mindent elmondott, a fiu összecsapta kezét és így kiáltott föl: „Szent Isten! Hiszen a mikor a kőkereszthez értél, balra kellett volna letérned, nem jobbra!”

Juliska ezt hallva, egészen elszomorodott, de a fiu így vigasztalta: „Itt a közelben egy forrás fakad a földből s egészen az ut mentében folyik keresztül az erdőn. Csak menj mindég e mellett s ott, a hol egy nagyobb patakba ömlik, ott már csak mintegy száz lépésnyire kell menned s akkor kiérsz az országútra. Onnan aztán még egy órányira van a falu”, tette hozzá fontoskodva.

A kis leány hálásan köszönte meg a jó tanácsot s azonnal utnak akart indulni. De a mint felállt, a fiu ijedve látta, hogy a kis leány lába csupa vér. Erre aztán egészen elfeledte előbbi rátartóságát, gyorsan oda térdelt a földre s mielőtt Juliska megakadályozhatta volna, tarka

zsebkendőjét darabokra tépve, bekötözte vele a leányka sebes lábujjait. De mialatt ezt tette, vidám fekete szeme egészen elborult, sőt arczán néhány köncsepp is gördült alá.

Mikor azonban a kis leány hálásan nyujtá neki kezét, akkor a pásztorfiu elfordult, hogy könyeit elrejtse s hangját megkeményítve mondá: „Jól van jól, hanem most már eredj!”

A fiu tarka kutyája azonban még mindég morgott Bodrira, úgy hogy ez egészen megörült, mikor Juliska ujjával csettentett neki, hogy induljanak. De alig haladtak néhány száz lépésnyire, midőn hátuk mögött hangos kiáltást hallottak, mire meg kellett állniok. Juliska hátra-nézett, hát látja ám, hogy a kis pásztorfiu kipirult arczczal szalad utánuk. „Nézd, hoztam neked valamit!” mondá, mikor odaért Juliskához s ezzel egy nagy-nagy karéj puha fekete kenyeret adott át a kis leánynak. „De most már aztán szaladj!” tette hozzá, mialatt megfordult s úgy elszaladt, hogy Juliska rá sem ért neki köszönetet mondani.

Egészen megkönnyebbülve folytatta útját, mert sokat gondolt a jószívü fiura s azonkívül az út is sokkal kellemesebb volt itt a kristálytisza patak mentén a bársonyos fűvön, mint a napsütötte poros országuton. De lassanként mindegyre sötétebb lett az erdő s úgy látszék, mintha a nap elsötétült volna s távolról mennydörgés hallatszanék. Az a gondolat, hogy hátha vihar találja utolérni, elfeledteté a leánykával a fáradtságot s most már valóban futni kezdett, csakhogy mihamarabb kiérhessen az erdőből. Hanem a vihar még gyorsabban járt s a szél már csak úgy zugott a fák között. Az ágak recsegve-ropogva hajladoztak; a felriasztott madarak ijedten röpködtek a fák között s a mennydörgés hangja mind hallhatóbbá vált. Most egy fényes tüzikigyó hasította át a setétké felhőket s erre néhány percz múlva sajátságos zaj hallatszott a sűrű lombsátorban, mert nehéz cseppek hullottak a falevelekre. A szegény kis leány a záportól sokkal jobban megijedt, mint a villámtól és dörgéstől s mikor az eső meg-eredt, Juliska megállapodás nélkül szaladt egyre tovább, tovább. Most még csak egy-egy csepp tudott az ágakon keresztül törni, hogy a puha mohára hulljon, de a leányka azért így szólt a kis kutyához:

„Siessünk Bodri, mert különben baj lesz. De ha szaladunk, talán nemsokára ráakadunk valami házra.” De a kutya könyörögve nézett a leánykára, majd lefeküdt a fű közé s nyöszörögni kezdett. A mit szegény Bodri reggeltől fogva kiállott, az meghaladta erejét s most már egészen ki volt merülve.

„Egyikünk sem tud tovább menni, Bodri” mondá a leányka, mialatt maga is leheveredett s a kutya nyakát átölelve egy mohos fatörzsre hajtá fejét. „Egészen elálmosodtam, Bodri”, mondá s csakugyan nemsokára mély álomba merült s a két hű pajtás néhány óra folyásig aludt csendesen, nyugodtan.

Estére kelve, eloszlottak a fellegek s a nap oly fényesen sütött, mintha ragyogását soha felhő el nem homályosította volna. Bucsuzó sugarainak csókjára Juliska is felébredt s gyönyörködve tekintett körül az erdőben, mely most még százszor szebb volt, mint az eső előtt. A fák törzsei vörös-barna színben fénylettek s a fák levelein és a virágok kelyhében harmatköny gyanánt csillogott az esőcsepp.

Juliska vidáman s felüdülve kelt útra ismét. Kutyáját ölében vitte mindaddig, míg az állat maga kívánczozott le a földre. Mielőtt a nap tányérja egészen letűnt volna az égről, egyszer csak ott kanyargott a leányka előtt a nagyobbik patak, melybe a kis erdei csermely beleömlött. Innen az országut már csakugyan nem volt messze s mikor a leányka ideért, boldogan állt meg egy pillanatra, de azután gyorsított léptekkel folytatta útját.

A nap oly biztatólag sütött a leányka útjára, mintha valami közelgő szerencse előjele lett volna. De mikor Juliska a messze távolban egy hegyes torony körvonalait pillantotta meg, egyszerre heves, szúró fájdalmat érzett lábában, mely már ugyanis sebes volt és vérzett.

„Bodri, Bodri”, kiáltá sirva, mialatt az út mellett összeesett, „nem tudok tovább menni; jaj a lábam, jaj a lábam! Istenem, miért nincs nekem anyácskám, a ki rám gondot viseljen!” zokogott a szegény gyermek, kinek lába megbicsaklott a gyors járásban s most nagyon fájt, úgy hogy Juliska csakugyan nem tudott tovább menni. A mint ott ült az út szélén, önkénytelenül is az égre nézett, mintha elköltözött anyjánál keresne segélyt.

Szemei azonban ismét lezárultak a fáradságtól s már majdnem elaludt, mikor egyszer csak egy csinos, fiatal parasztleány közeledett feléje, frissen kaszált fűvet tolva egy kis kocsin. A mint a leányka közelébe ért, egyszer csak megállapodott, majd odarohant a gyermekhez s ölébe kapva így kiáltott vidáman: „Hát te hogy kerülsz ide Juliska? De hála Istennek, hogy megeltelek, te kis szökevény!”

„Terka néni, Terka néni”, kiáltá a gyermek, „hát mégis megtaláltam!” Mikor megölelték és megcsókolták egymást, akkor a leány odaültette a gyermeket az illatos fűrakásra, a kocsi tetejébe s mialatt megindultak, így szólt hozzá: „Hanem most siessünk haza, hogy a jó hirt megvihessük.”

Amint az országutra értek, egyszerre csak egy csinos, egylovas fogat közeledett feléjük. A kis kocsiban egy fiatal férfi ült, s mikor közelükbe érkezett, egyszerre megrántotta a lovak gyeplőjét s kocsiját megállítva, leugrott az ülésből.

„Itt a Juliska! Megtaláltam ám!” kiáltá a fiatal leány vidáman, mialatt a gyermek is felismerte atyját s oda közeledett hozzá. Félig örvendve, de félig félve nézett atyjára, ki így szólt hozzá nyájasan, de komolyan: „Hát már egy cseppet sem szeretsz, hogy így meg tudtál ijeszteni azzal, hogy éjnek idején elszöktél hazulról?”

„Ne haragudjál, édes jó apám”, mondá a leányka félénken, „hiszen csak azért mentem el, mert attól féltem, hogy a szegény Bodrit - -”

„Nem megmondtam?” szólt az apa halkan. „Hiába, az ember olyan keményszivű lesz, ha mindég egyedül van. Mikor itt is hiába kerestelek, már épen haza akartam fordulni, hogy lássam, nem mentél-e még haza? De ezentul minden másképp lesz, ne félj kis leányom. Bodri életben marad és nem lesz semmi bántódása. De várj csak, mondok még valami jobbat is. Már ugyanis sokat sirtál azóta, hogy szegény anyácskád meghalt. Most lesz új édes anyád, a ki téged már most is nagyon szeret. Mikor ma reggel otthon már mindent tüvé tettem érted, végre ide jöttem a Terka nénihez és akkor megigérte, hogy eljön hozzám feleségül s téged úgy fog szeretni, mintha a saját, édes leánya volnál!”

Róza és Erzsike.

Az egész utca ragyogó napfényben uszik; minden oly vidám, oly mosolygó, oly gondtalan. A házak ablakai úgy csillognak, mintha mosolygó szemek volnának. A merre csak néz az ember, mindenütt virágot lát az ablakpárkányokon; még a legszegényebb emberek ablakában is van egy-egy cseréppel.

Csak annak a nagy sarok háznak földszinti ablakában nincs virág. Csupán egy pók szőtt a sarokban hálót s ez most porosan s szakadozva lóg a homályos kis üvegtábla előtt.

A nagy ház kapuja előtt a kövezet szélén egy kis leány áll, csinos, világos nyáriruhában. Egy pillanatig még ott áll, mialatt nevelőnője épen keztyűjét gombolja, aztán mindketten felnyitják napernyőiket s elindulnak.

A kis, földszinti ablakra vasrács van alkalmazva, mint a hogy azt a pinczeablakokon gyakran lehet látni. A rács rozsdás volt és görbe s a mint a kis leány elhaladt az ablak mellett, szép ruhája megakadt a rácsban, úgy, hogy le kellett hajolnia, hogy kiszabadítsa s ezalatt belátott a szobába, mely a kis ablakon át kapta a világosságot. De micsoda homályos, gyér világosság volt ez! Az ablak közelében szegényes ágy állott s ezen egy leányka feküdt, ki ép oly fiatal, ép oly szép volt, mint az, a ki az ablakon betekintett és mégis annyira különbözött tőle.

Ernyedt, szakadozott ing volt rajta s haja kuszáltan lógott le halvány arcza körül, melyre csupán a láz festett két égő piros foltot. A mint odafenn a leányka megállt az ablaknál, a kis beteg is feltekintett s szemeik találkoztak egy pillanatra. De a kis leány nem állt ott sokáig, hanem csakhamar tovább ment s mialatt orrát fintorgatta s piros ajkát gunyosan vont a félre, így szólt nevelőnőjéhez: „Milyen rossz szag jön fel az ilyen pinczéből, a hol szegény emberek laknak.”

„És milyen boldog vagy te, Róza”, felelt a nevelőnő, „hogy édes atyád gazdag ember s te oly szép szobákban lakhatol.”

Ezzel vidáman s gondtalanul haladtak tovább, míg a szegény beteg Erzsike egyedül maradt az elhagyatott, pusztá pinczeszobában, a kemény ágyon, melyet jóságos kéz sohasem igazított s mely mellett soha sem virrasztott szerető édes anya.

A két leányka élete annyira különbözött egymástól, hogy össze sem lehetett volna hasonlítani. Róza atyja, ki az egész nagy ház tulajdonosa volt, ott lakott az első emeleti gyönyörű, fényes lakásban. Róza egyetlen gyermeke volt a dúsgazdag kereskedőnek s mivel anyját korán elvesztette, hiányzott a folytonos gondos felügyelet s Róza bizony kissé elkényeztetett, önfejű gyermekké vált, mert a cselédség s az egész környezet abban versenyzett, hogyan tegyenek mindent uruk kedvencének tetszésére.

Erzsikének, ki ott lakott a pinczeszobában, szintén nem volt édes anyja s ennek halála óta szegény rokonai fogadták örökbe. Már egészen kis korában meg kellett ismerkednie a nyomorral. Atyja szegény takács volt s mivel egyszer nehéz idők jártak, nem tudta keresményéből családját fenntartani. Ez időben többen panaszkodtak a nyomorról s az iparosok elhatározták, hogy kivándorolnak Amerikába. Erzsike atyja is csatlakozott hozzájuk s csekély vagyonát összeszedve csakugyan áthajózott Amerikába, oly szándékkal, hogy ha ott megtelepedett, nejét és gyermekét is átviszi magával.

Elutazása után néhányszor csakugyan irt is haza, de biz azokban nem sok jó hír volt. Egyszerre azután ezek a tudósítások is elmaradtak s a szegény asszony csak egy másik kivándorlónak hozzátartozóihoz irt leveléből tudta meg, hogy férje tovább utazott, aztán eltűnt s eddig valószínűleg meg is halt már.

Ekkor a szegény asszony elhatározta, hogy a kis vidéki városból a fővárosba költözik, hol rokonai voltak s hol nagyobb keresetet remélt. Csakugyan fel is jött a fővárosba gyermekével együtt, ki akkor még egészen kicsi volt s odaköltözött rokonaihoz a pinczeszobába, hol aztán mindenféle nehéz munkával szerezte meg magának és gyermekének a legszükségesebbeket.

De a bánat és a gond annyira megrongálták egészségét, hogy nemsokára ágynak esett s néhány heti szenvedés után meg is halt. Halálos ágyán csak arra kérte rokonait, hogy ne taszítsák ki a kis Erzsikét a világba.

Ezek nem is tették s továbbra is maguknál tartották a gyermeket.

Azt sem lehet mondani, hogy rosszul bántak vele, hanem hiába, durva, közönséges emberek voltak, a kik nem tudtak vele oly nyájasan beszélni, mint elhunyt édesanyja. Egész nap dologban voltak s mikor Erzsike valamivel nagyobb volt, mindjárt neki kellett a házi dolgokat ellátnia s ez nem volt elég; - nagynénje azt parancsolta, hogy ha ezt elvégezte, akkor álljon ki a sarokra s kéregessen.

Ez eleinte nagyon nehezére esett, de az éhség s a szidástól és veréstől való félelem mégis csak rávitték a leánykát a koldulásra, a mi egészen jól jövedelmezett, mert a járókelők mind megszánták a halványarcú szép gyermeket s így Erzsike sok kenyeret és krajczárt vitt haza, sőt hébe-korba egy-egy ezüst hatost is.

De a sok szaladgálás és a hiányos táplálkozás végre megártott a gyermeknek; megbetegedett s nem mehetett ki többé az utcára, hanem otthon kellett fekdnie elhagyatva és egyedül, olyan egyedül!

Senkisem volt, a ki vigasztalta, ápolta volna, mert bátyja és nénye korán reggel elmentek hazulról munkára s így a beteg gyermekre rá kellett zárniok az ajtót.

Akkor is így feküdt ott elhagyatva, mikor Róza megpillantotta.

Ugy látszott, mintha a vasrács azért fogta volna meg a gazdag leányka ruháját, hogy azt mondja neki: „Vess egy pillantást erre a szegény, elhagyatott kis árvára, te, a ki olyan gazdag és olyan boldog vagy. Milyen örömet szerezhetnél ennek, ha csak egy keveset adnál neki abból, a mit te oly bőségesen kapsz. Atyád semmit sem tagad meg tőled, bármit kérsz is tőle. Kérj egyszer valamit e szegény gyermek számára.”

Csakhogy a kis Róza e szavakat nem értette meg.

Egyik nap a másik után telt el s a kis beteg még mindég ott feküdt az ágyban. Nénye este-reggel mindég felrázta a vánkosokat, egy kis levest, vagy theát főzött a gyermeknek, sőt néha egy-egy hervadófélben levő virágot, vagy egy darabka czukrot is adott a gyermek kezébe. Sajnálta a leánykát, de nem segíthetett rajta s így bizony lassan haladt a gyógyulás. Estefelé, mikor a nap már leáldozóban volt, egy-egy sugara mégis odatévedt az ágy takarójára, a minek a szegény gyermek kimondhatatlanul örült.

Vége mégis megerősödött annyira, hogy felkelhetett s megint dolgozathatott a ház körül. Néhány nap múlva már ismét ki kellett mennie kéregetni, de még oly gyenge volt, hogy csak lassan, ingadozva tudott haladni a fal tövében.

Az éhség is gyötörte s halványan, beesett szemmel állt a ház mellett.

A kis Róza épen ekkor ment arra nevelőnőjével, szépen felöltözve s egy pillanatig ránézett a leánykára. Ez megismerte azt a rózsás arcot, mely néhány nappal ezelőtt az ablakon át tekintett le hozzá s kezét kinyujtva, kért valamit a gazdag leánykától. De e pillanatban megint a pinczelakás bezárt, dohos levegője csapott feléjük s erre Róza a leánykától elfordulva így szólt nevelőnőjéhez: „Milyen rossz szag van az ilyen szegény emberek lakásában!”

Mikor Erzsike ezt hallotta, szomoruan nézett a leányka után s azt gondolta magában: „Istene, hogyan lehet az, hogy valaki ily szívtelen legyen, ha ilyen szép?”

Milyen hálás lett volna Erzsike néhány krajczárért is! Hisz oly éhes volt s még csak egy darab kenyérhéjat sem adott neki senki. Róza pedig ezalatt már ott ült a dusan megrakott asztal mellett s nem is gondolt a szegény leánykára.

Néhány hónap múlva nagy izgatottság uralkodott az egész palotában, mindamellett, hogy az első emeleti gyönyörű lakásban az a félelmes némaság honolt, a mely a halált szokta követni. A fekete kárpitokkal bevont nagy terem közepén feküdt Róza atyja - egy pompás érczkoporsóban. Most már Róza is árva volt. De a bánat annyira elkábitotta, hogy eleinte gondolkozni sem tudott s nem is jutott eszébe, hogy most már ő is oly egyedül áll a világon, mint az a szegény gyermek, a ki ott lakik a pinczeszobában. De az emberek egyre azt beszélték, hogy Róza nagyon gazdag s hogy ez nagy szerencse.

Hanem néhány héttel a temetés után újra nagy sürgés-forgás keletkezett a házban. Idegen emberek jártak-keltek a gyönyörű termekben; mindent összenéztek s még abba a szép kis szobába is behatoltak, a hol Róza tartózkodott nevelőnőjével.

Az idegen emberek aztán az egész drága butorzatot elárverezték, mert a kereskedő halála után kitudódott, hogy távolról sem volt oly gazdag, a minőnek a világ tartotta.

A kis Róza azonban ezt a szerencsétlenséget még kevésbé tudta felfogni, mint atyja halálát, hanem azért mégis félt az idegen emberektől. A cselédségnek egy része már elhagyta a házat, a többinek pedig kisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy megholt uruk gyermekével törődjenek. Még a nevelőnő is elhagyta a gondjaira bízott leánykát. Vajjon hova lehetett? Hát most már senki sem volt, a ki Rózát bátorítsa, vigasztalja, szeresse?

A kis árvára a nagy zürzavarban senki sem gondolt, még ennie sem volt mit, mert az általános nyugalanság közepette arról is megfeledkeztek, hogy reggelit kellene neki adni.

Róza sirva ment le a lépcsőn, hogy az aggasztó láрма elől meneküljön s hogy nevelőnőjét felkeresse. De azt bizony sehol sem találta.

De a mint ott ült a lépcsőházban, szomoruan, összehúzódva, mint valami remegő kis madár, egyszerre csak egy kéz érinté vállát s egy halvány kis arcz hajolt le hozzá. Rózának eszébe jutott, hogy ezt a szomoru gyermekarcot már kétszer látta s mindannyiszor érzé a pinczelakás dohos, fojtott levegőjét.

De most nem huzódott vissza a gyermektől, sőt egy ellenállhatatlan érzés arra ösztönözte, hogy karjait kitarva, szívére szorítsa a szegény kis leányt, ki most egyetlen ismerőse volt a sok idegen közönyös ember között.

„Miért sírsz ilyen keservesen?” kérdé Erzsike félénken és habozva.

„Oh ha tudnád, milyen éhes vagyok és senki sem ad ennem!”

„Bizonyosan sohasem éheztél még”, mondá Erzsike részvéttel, mialatt arra gondolt, hányszor éhezett ő már életében.

„Tudod mit?” tette most hozzá, „nekem van kenyérem, majd én megfelezem veled.”

Ezt mondva megindult a pinczelakásba vezető lépcsőn; Róza pedig követte. Mikor aztán leértek, akkor ott álltak egymás mellett a szűk kis pinczeszobában és Erzsike megosztotta Rózával a fekete kenyeret. Mert biz az fekete is volt, száraz is volt, s az elkényeztetett, minden jóhoz hozzászokott gyermeknek mégis nagyon jól esett.

Most aztán Róza elmondta a kis leánynak, hogy édes atyja meghalt, hogy most a lakás idegen emberekkel van tele, hogy nevelőnőjét sem találja sehol, sőt még reggelit sem kapott ma reggel.

Egyszerre csak lépések hallatszottak az ajtó előtt s nemsokára Erzsike nagynénje lépett be egy idegen férfival. „Itt a kis leány”, mondá most az asszony s a meglepett Erzsikét odavezette az idegen férfi mellé.

„Gyermekek! Kedves gyermekem!” kiáltá az idegen, mialatt karját kitárta s Erzsikét szívére szorítá s csókjaival halmozta el.

„Édes apád jött haza, Erzsike”, mondá az asszony örvendezve, ki most oly gyengéd, szeretetteljes hangon szólt Erzsikéhez, mint még soha, „a te jó édes apád, a ki Amerikában vagyona tette szert s most téged is magához akar venni.”

„Édes apám? Hát nem halt meg?” kérdé Erzsike zavartan.

„Nem, nem, drága jó gyermekem, élek még!” kiáltá az apa, „s most boldoggá akarlak tenni. Oh bár szegény jó anyádat is életben találtam volna!”

Erzsike ezalatt már ott zokogott atyja keblén s oly boldognak érzé magát, mint még soha. Rózáról is egészen megfeledkezett, ki szótalánul állt a kis szoba másik sarkában.

„Majd azt máskor mondom el, mi volt hosszas elmaradásom oka”, mondá az apa a bőbeszédű asszonyt félbeszakítva, „de most először is jer velem Erzsikém, mert új ruhát akarok neked venni s azonnal más lakásba viszlek.”

Ezzel az atya kivitte a gyermeket a nyomoruságos kis pinczelakásból, de mikor a kapu előtt várakozó kocsiba be akarta segíteni, akkor a leányka még egyszer visszatekintett a homályos kis ablakon át abba a kis szobába, hol oly szomorú éveket töltött. De ekkor egy busan lehajtott szőke fejcskét s két könnyező szemet pillantott meg, melyek egyszer oly gőgösen néztek le rá, míg most szomorúan tekintettek a távozó után. Erzsike nyájasan intett Rózának búcsút s ezzel a kocsit gyorsan robogott tovább.

De ezalatt Róza lelkében is nagy változás ment végbe. Megértette, hogy a gazdagság nem a legnagyobb szerencse s hogy senkit sem szabad lenéznünk, mert nem tudhatjuk, mi sors vár rájuk.

Erzsike atyja, ki Amerikában csakugyan szép vagyont szerzett, magához vette gyermekét, jó nevelésben részesítette s mindennel ellátta, szegény rokonait pedig, kik Erzsikét néhány évig maguknál tartották, gazdagon megjutalmazta.

És Róza? Gyámja, kinek sikerült az elhalt kereskedő vagyonából Róza számára egy részt megmentenie, úgy neveltette Rózát, hogy később képes lett saját magáról gondoskodni. Élete ugyan sokban különbözött az eddigitől, hanem az elkényeztetett, gőgös Rózából ugyyszólván egyszerre jószívű, szerény, kedves leányka vált, s Erzsikével pedig mindvégig a legjobb barátságban maradt.

Az új ruha.

Senki sem csodálkozhatott azon, hogy Emma és Jolán oly kimondhatatlanul szerették nagynénjüket. Mindenesetre elég okuk volt rá; nemcsak azért, mert a néni oly jó és nyájas volt, mint a milyenek a nénik rendszeren lenni szoktak, s nemcsak azért, mert mindég valami ajándékkal köszöntött be a gyermekszobába, hanem sok más oknál fogva is.

A két gyermek a városban lakott szüleivel s innen néhány óra járásnyira volt a falu, hol a bácsi meg a néni lakott. De micsoda gyönyörű helyen laktak! A barátságos, szép falusi ház körül nagy, viruló kert pompázott, távolabb pedig majorság és szántóföld terült el. A bácsi nemcsak a falubeliek előtt volt fontos személyiség, hanem kis hugai előtt is, a kik nem egyhamar képzeltek nagyobb urat nála.

A néni nagyon sokszor küldött be rokonainak a faluról mindenféle jót, s ilyenkor a ládáiban mindég volt egy-egy csomag külön a gyermekek számára. De ezenkívül többször meg is hívta rokonait magához, arra a szép helyre, hol a gyermekek mindég olyan jól mulattak, hogy az ott töltött napokat egész éven át emlegették.

Mikor az idő ősze fordult s az első piros levelek egyenként kezdtek hullongani, mintha csak tánczra kerekednének, akkor egyszer csak megállt a kapu előtt a bácsi szép kis egylovas zöld kocsija s aztán kivitte a gyermekeket szülőikkel együtt a néniékhez.

S mialatt aztán a gyermekek körül járták a ház tájékát, azalatt a néni megsütötte a pompás, friss kalácsot, melynek illata olyan kellemesen csiklandozta a „gyermekek orrát; majd levágatta a szép kövér libákat; a szolgálók pedig hosszú asztalokat terítettek az ebédlőben s az egész nagy szobát csokrokkal és koszorúkkal díszítették fel.

A leánykák épen a kirándulás előtti napon kapták meg szép világoskék új ruhájukat s a mama azt ígérte nekik, hogy ezt szabad lesz másnap „felszentelni”, a mi persze csak még jobban növelte a gyermekek örömét.

Másnap reggel aztán mindnyájan siettek öltözni, mert a néni kocsisa már a kapu előtt pattogott ostorával s a ló türelmetlenül toporzékol.

Mindnyájan felültek s boldogan indultak utnak a szép derült őszi reggelen.

Nemsokára szemükbe tünt a falu tornya, majd a kanyargó patakot pillantották meg s ekkor tudták, hogy mindjárt meglátják a bácsi házát is. Csakugyan a legközelebbi kanyarodásnál már barátságosan integetett a szép ház a lombos fák közül s néhány perc múlva ott állt meg a kocs a kapu előtt.

A néni kipirult arczczal sietett le a lépcsőn s kiemelte a kocsiból kis vendégeit.

„Ejnye, de kicsiptétek magatokat!” mondá mosolyogva, a mint a gyermekek szép világoskék ruhájára nézett.

„Tetszik?” kérdé a mama. „Épen tegnap kapták.”

A mint beléptek, már a tornáczon megéreztek a konyhából kiáramló kellemes szagot s a mint a félig nyitva álló konyhaajtó mellett elhaladtak, látták, hogy sürgölődik a jó öreg szakácsnő a fazekak és lábasok körül.

Most a néni tejet és kalácsot hozott a gyermekeknek, míg szülők a többi felnőttekkel együtt fenn, az ebédlőben foglaltak helyet a gazdagon megterített reggeliasztal mellett.

„Tudjátok mit?” mondá a néni. „Ma az ebédnél ti is ott fogtok ülni a nagyokkal együtt. Hiszen te, Emma már ma holnap nagy leány leszel s nem ülhetsz többé a kis asztal mellett s Jolánka is egészen megállja a helyét a nagyok között.”

Ez persze megint nagy öröm volt, mert a gyermekeknek eddig a kis asztalhoz volt terítve s most egészen büszkék voltak reá, hogy a nagyok között ülhetnek.

Mikor a tejet megitták, a néni kérdezte, hogy nem akarnának-e egy kicsit lemenni az udvarra, vagy ki a rétre, hogy ebédig el ne unják magukat.

„Jó lesz, jó lesz!” kiálták a gyermekek, mialatt vigan ugrottak fel az asztal mellől.

„Aztán vigyázz ám Jolánkára, Emma” kiáltá utánuk a mama „s ügyeljetek, hogy az uj ruhának baja ne történjék.”

„Nem jöttök fel előbb velem?” kérdé a néni, ki épen a széles kőlépcső felé tartott, hogy felmenjen a tornácra. A gyermekek csakugyan vele mentek s gyönyörködve nézték a szépen feldíszített ebédlőt. A nagy, szárnyas ajtó georgina és őszirózsa füzérekkel volt felékitve, míg a hófehér terítővel letakart asztalon gyönyörű virágcsokrok pompáztak a magas üvegállványokon. Közbe-közbe pedig csinos gyümölcsös kosarak álltak, melyekből hamvas őszi baraczk, piros alma és szép szőlő mosolygott elő a zöld levelek közül.

„Nézzétek csak”, mondá most a néni, a gyermekeket a megterített asztalhoz vezetve, ez itt a ti helyetek. Jegyezzétek meg magatoknak, hogy ott fogtok ülni, a hol ez a két kis boros pohár áll. Most pedig lemehtek játszani, ha akartok; csak azt ígérjétek meg, hogy a sövénynél nem mentek tovább. Magam nem mehetek veletek, mert még nagyon sok tenni valóm van a ház körül.”

Erre a két leányka csakugyan lement a lépcsőn, onnan pedig átmentek a baromfiudvarra s gyönyörködve nézték a duczon turbékoló galambokat, a szemétdombon kapargáló tyukokat, a sarkantyus kakast s a gyönyörű pávát, mely büszkén sétálgatott fel s alá, mintha csak tudta volna, mennyire bámulja szépségét ez a két kis városi leány.

Mikor a szárnyasokban már eleget gyönyörködtek, akkor a kis ajtón át kimentek a virágos rétre, hova a néni a vásznat szokta teregetni a fehérítéskor.

A két gyermek szép lassan haladt előre a virágos réten s Emma vigyázva fogta össze ruháját, nehogy megakadjon valamiben.

A mező tulsó végéről keskeny gyalogut vezetett az erdőbe, melynek árnyas fái hivatatólag intettek a gyermekek felé. Egyideig habozva néztek egymásra s nem tudták, mi tévők legyenek. A néni azt mondta, hogy a sövényen túl már nem szabad menni, de az erdőről nem szólt egy szót sem. Hátha odamennének? Hiszen csak egy rövid időre mennek s aztán azonnal visszafordulnak.

Ugy is lett; elindultak s nemsokára már ott voltak az erdő szélén. De ott oly szép, oly gyönyörű volt minden, hogy a leánykák egyre jobban bementek az erdő mélyébe, azt gondolva, hogy délig még kényelmesen haza is mehetnek.

„Nini, mi ez?” kiáltott fel most Jolánka, mialatt egy alacsony zöld bokorhoz szaladt, melynek ágain gyöngyszemek gyanánt csüggött a sok kékesfekete bogyó.

„Hisz ez hamvasszeder!” kiáltá Emma, ki most szintén odaszaladt s azonnal hozzálátott a gyümölcs szedéséhez.

Emma, ki az ártatlan fűszálaktól annyira őrizte szép kék ruháját, egészen megfélekezett arról, hogy most kellene csak igazán vigyázni, Jolánka pedig egészen odavette magát a bokrok közé s ugyancsak hozzá láttak a szederhez.

Annyira belemerültek a multságba, hogy egészen megfeledkeztek a hazamenetelről; de egyszer csak azon vették észre magukat, hogy kezük, arcuk, egészen kék s a mi a legnagyobb baj volt, a szép új ruhákon is nagy sötétkék foltok látszottak.

Uristen! Mit szól ehhez a papa, a mama meg a néni?

Már most megvolt a baj, segíteni nem lehetett rajta, a gyermekek tehát hazafelé indultak. A mint a ház közelébe értek, látták, hogy ott áll a néni, a ki, mihelyt megpillantotta őket, azonnal odakiáltott nekik: „Gyorsan, gyorsan, kis leányok, mindjárt ebédünk.”

De a mint a gyermekek közelebb jöttek, a néni arcáról egyszerre csak eltűnt a mosoly s ijedten kiáltá: „Mit csináltatok az Istenért? Ugy-e hogy az erdőben voltatok s hamvas szedret szedtetek! Mivé lett a szép ruhátok!”

Ezalatt a mama is odajött s ugyancsak haragudott, mikor a tönkretett ruhákat látta. Most aztán a gyermekeknek le kellett vetni szép ruhájukat s oda kellett menniük ebédelni egy kis szobába, a konyha mellé, mert most már nem ülhetek a többi vendégek közt, a szépen feldíszített ebédlőben. Egy szolgáló azonnal kimosta a kútnál a foltokat a ruhákból s ezeket aztán odaterítette száradni egy kötélre.

Igy a két gyermek helye bizony üresen maradt az asztalnál s Emma és Jolán egyedül ettek a kis szobában s csak onnan hallgatták, hogy csengnek a poharak az ebédlőben s milyen vigan beszélgetnek és nevetnek a vendégek.

Ebéd után egyszerre csak befogtak a hintókba s az egész társaság kocsikázni indult egy szomszéd birtokos jószágára.

A két gyermek természetesen nem tarthatott a többiekkel. Emma alsószoknyában és egy nagy kötényben ült az asztal mellett, Jolánának pedig valami régi ruhát kerestek elő. Ebéd után a mama lejött a kis szobába a nénivel s így szólt a gyermekekhez: „Csak magatokra vessetek azért, hogy most nem jöhettek velünk!”

Ezzel eltávoztak s a két gyermek szomoruan nézett az ablakból a tovarobogó kocsik után.

Csak az öreg szakácsné volt közelükben, meg a néni szép hófehér ölebecskéje, melyet a gyermekek nagyon megszerettek.

Mikor a jószívi öregasszony látta, milyen szomoruan nézegetnek ki a gyermekek az ablakon, nagyon megesett a szíve rajtuk s így szólt magában:

„Hadd legyen ezeknek a szegény gyermekeknek is valami multságuk!” Ezzel kiment s visszajövet egész kosár apró főzőedényt hozott magával, sőt még egy szép kis takaréktűzhelyet is, a mivel még a néni játszott volt gyermekkorában. Hozott aztán az éléskamrából lisztet, tojást, cukrot, mandolát, csokoládét s megmutatta a kis leányoknak, mit csináljanak mindezzel, hogy kell ezeket összeválni, megtörni, összekeverni, hogy jó étel legyen belőle. No hiszen volt ekkor sütés-főzés! Emma és Jolánka úgy dolgoztak, úgy sürgöttek-forogtak, mintha az egész vendégsereget nekik kellett volna ellátniok. Oly jól eltelt az idő, hogy a két gyermek szinte csodálkozott, mikor a vendégek egyszer csak hazaérkeztek.

A leánykák épen jóízűen fogyasztották a maguk készítette ételeket, mikor a mama és néni ismét beléptek, kik nagyon megdicsérték a jószívi szakácsnét azért, hogy a két itthon cseppent gyermeknek ily multságos délutánt szerzett.

Ezalatt a ruhák is megszáradtak s a leánykák újra felvették, hogy bemehessenek a vendégek közé, csak hogy persze a foltok csak úgy félig-meddig mentek ki s a két kis kék ruha korántsem volt már olyan szép mint reggel.

De azért a gyermekek mégis nagyon jól érezték magukat a fényes vendégseregben, a szépen megterített asztal mellett. Volt bor és sütemény annyi, hogy több se kellett. Mikor aztán a vacsorának vége volt, akkor a gyermekek lementek a konyhába s még egyszer megköszönték a szakácsnénak, hogy olyan jó délutánt szerzett nekik.

Néhány hét múlva ismét küldött a néni egy láda ajándékot s a láda fenekén most is ott volt egy nagy csomag, külön a leánykák számára. Ezek kíváncsian bontották ki, de mily nagy volt meglepetésük, midőn abban egy-egy ruhára való szép világos-kék szövetet találtak. Egy kis levelet is mellékelte hozzá a néni, melyben a többek közt ezt írta: „Majd ha ismét kijöttök hozzám, vegyétek fel ezt a ruhát, csakhogy akkor ne menjetek ismét szedret szedni.”

A leánykák csakugyan megfogadták a néni szavát s nem szedtek szedret, legalább is nem az új ruhában. Hanem azért még sok-sok kellemes napot töltöttek a néni házában s mindig örömmel gondoltak arra a jó délutánra, mikor a konyhában azt az emlékezetes lakomát csapták.

Bella.

Már azt csakugyan senki sem tagadhatta, hogy Bella bizony pajkos, szilaj leány volt. Nem hiszem, hogy valaha rosszkedvűnek látta volna valaki. Szeme csakugy ragyogott a vidámságtól s ha nevetett, az egész ház hangzott bele.

És mégis volt valami, a mi ennek a jókedvű kis teremtnak sok keserű órát okozott. S ez nem volt más, mint a leányka dús vörösbarna haja. Hiába volt szép sűrű, hiába csillogott aranyos fényben, ha nem lehetett sem összefonni, sem feltüzni. Soha sem látott senki olyan akaratos, makranczos haját, mint a Belláé. Bármily simára kefélt is a mama reggelenként ezt a haját, egy óra sem telt bele s a selyem szalag már kiesett és a haj szétbomolva hullott a gyermek vállára.

Egyszer Bella és két testvére, Károly meg Vilma, kimentek egy rokonuk falusi jószágára, a hol lovagolni is lehetett egy kis poni lovon.

Ez volt aztán az öröm! Mindahárom gyermeknek nagyon tetszett a multság, de legkívált Bellának, a ki egészen magánkiül volt a gyönyörűségtől s oly hévvel élvezte a lovaglást, hogy kalapja is lemaradt fejről, haja pedig egészen kibomlott s csakugy repült a szélben.

A kis csikó sörénye is röpködött s ép oly aranyos színben fénylett mint Bella haja.

Károly rögtön észrevette e hasonlóságot, mihelyt Bellára nézett s nevetve mutatta a néninek, ki szintén mosolygott rajta. De Károly nem elégedett meg ennyivel, hanem mikor Bella visszatért a lovaglásból, Károly oda mutatott a leányka hajára s így kiáltott Bellának: „Csikó, csikó!”

Mikor Bella ezt hallotta, akaratlanul is elnevette magát. Hanem később, mikor már nagyon is sokszor mondogatták, boszankodni kezdett rajta, mert hiába, nagyon kellemetlen is az, ha valakit lépten-nyomon egy gunynévvel üldöznek.

Ez az egyetlen szó ugyszólván egészen megváltoztatta Bella kedélyét. Károly szüntelenül azt hajtotta: „csikó, csikó!” s ez annyira keserítette Bellát, hogy nem egyszer sirva is fakadt haragjában.

Ezentul még haragosabban kefélt hátra engedetlen haját, hogy ne hasonlítson még jobban a csikó sörényéhez.

Midőn egyszer a mama váratlanul lépett be a szobába, ott találta Bellát az asztalra borulva, keserves könnyek között. Megsajnálta a szegény gyermeket s szeretettel ölelte meg, mialatt azt kérdezte tőle, hogy miért sir?

„Hogyne sirnék mama”, felelt a gyermek zokogva, „mikor Károly örökké azzal boszant, hogy olyan vagyok, mint egy csikó. Pedig én sohasem bántom őt és szeretem is nagyon.”

Mikor a mama ezt megtudta, szigorúan megtiltotta Károlynak az ilyen ingerkedést. Ettőlfogva csakugyan nem is lehetett a csikó szót hallani, hanem azért Bellának mégis úgy tetszett néha, mintha Károly gunyosan mosolygott volna, ha látta, hogy a leányka haja játékközben kibomlott.

Egyszer a gyermekek épen a kertből jöttek, a hol egész délután javában folyt a játék. Bella ruhája össze-vissza volt gyűrve, arcza égett s haja kibomolva lobogott.

A mint a szobába lépett, látta, hogy Klára néni, a ki most tért haza utról, ott ül a mama mellett és harisnyát köt.

Az ajtó nyílására felemelte fejét s reá nézve szemüvegén keresztül a leánykára, fejét csóválta és így szólt:

„Igazán, épen olyan, mint a csikó sörénye!” Erre aztán Károly hangos kacajra fakadt, a mama azonban megfenyegette s haragosan nézett rá. Csakhogy Bella ekkor már megfordult s mélyen elpirulva, könnyelt szemmel rohant ki a szobából. Ki, ki a kertbe, a cseresznyefa alá. A mint odaért, látta, hogy a létra még mindég ott van, mert tegnap cseresznyét szedtek. Bella felment a létrán a fára, fel, fel magasan s aztán ott, a hol senki sem látta, senki sem csufolhatta, leült az ágak közé s itt aztán előtört a zokogás a leányka szívéből.

Bella annyira el volt keseredve, hogy azt mondta, most már nem szereti többé Károlyt, a ki még nevetett is a néni kegyetlen szavait hallva.

Most zsebébe nyult és kendőjét akarta elővenni, hogy könyeit letörölje, de e pillanatban valami idegen tárgy akadt kezébe. Kihuzta s látta, hogy a kis olló volt, melyet szokott szelességével zsebébe dugott a varróleccke végén.

Ekkor egy gondolat ötlött eszébe, mire könyei azonnal felszáradtak.

„Igen, igen, akkor egyszerre vége lenne a keserüségnek és a gunyolódásnak!”

Még egy pillantást vetett a kezében lévő fényes ollóra s akkor egyszerre felkapta és a másik perczen ott hullott le az ágak közül a füre az aranyfényű hajtömeg, mely a szegény kis Bellának annyi keserüséget okozott.

Oh, milyen szabadon, milyen megkönnyebbülten lélegzett fel, mikor fejét megrázva érzé, hogy semmi sem lobog válla körül!

„Bella, Bella, Bella!” hangzék e pillanatban s a leányka azonnal megismerte Károly hangját, de nem is mozdult, hanem csendesesen ült s az ollót azonnal visszadugta zsebébe.

„Bella, Bella!” hangzék most közelebből s a leányka most már láthatta is Károlyt, a ki egyenesen a cseresznyefa felé tartott. Már ott állt a fa alatt, de nem nézett fel s a másik pillanatban tovább akart menni. De egyszerre észrevette, hogy valami csillog a füben. Egy csomó haj volt! Még egy, amott ismét egy! Károly megijedt, mert azonnal megismerte huga haját.

Most feltekintett a fára s az ágak közt csakugyan egy világos ruhát pillantott meg.

„Bella! Bella!” kiáltá újra, de a leányka megint csak nem mozdult. Károly jó szándékkal jött, anyja ugyanis nagyon szívére beszélt neki s meghagyta, hogy keresse fel Bellát és kérlelje meg.

Mikor látta, hogy Bella a fán van, felment a létrán s már csak egy fok volt hátra, midőn Károly feltekintett s Bella rövidre nyírott haját meglátva, nem állhatta meg a nevetést s hangos kacagásba törve ki, így szólt a leánykához: „Ejnye csikó, mit csináltál a sörényeddel?”

Ez ugy esett Bellának, mint egy késdöfés.

Hát még most is csak gunyolódnak vele!

„Hanem most már szállj le innen!” mondá Károly még mindég nevetve, mialatt karját kinyújtá, hogy a leánykát megfoghassa.

De erre Bella is felkiáltott s teljes erejével megtaszította a fiu karját. Károly visszatántorodott, a létra megingott s a fiu velőtrázó sikoltással zuhant le a füre.

„Jaj a karom, a karom!” kiáltá fájdalmasan.

De e pillanatban már Bella is lenn volt a földön. Haragja egészen elpárolgott s épen fel akarta emelni Károlyt, midőn rémülve pillantotta meg a nénit, ki a kertajtón belépve egyenesen feléjük tartott.

„El innen!” gondolá Bella, kinek lelke elé ezer kérdés tódult: „Mi lesz most? Mit mond majd a néni? Vajjon igazán eltört-e Károly karja?” - Most megfordult s mielőtt a néni észrevehette volna, elszaladt, de Károly jajgatását azért egyre hallotta.

Most jutott csak eszébe, mit tett! - Ezalatt odaért a sövényhez, s mivel ugysis ügyes mászó és ugró volt, gyorsan átvette magát s aztán szaladt tovább, tovább!

Alkonyodott s az utca egészen csendes volt s Bella mindössze néhány járó-kelővel találkozott. Ezek csodálkozva néztek ugyan a gyermekre, de azért senki sem kérdezte, hova szalad.

Mikor a kertek közül kiért, a szántóföldekről friss szellő lengedezett feléje. Előtte egész tenger gyanánt hullámozott az érfélben lévő gabona. Most egyszerre félelem szállta meg a gyermeket s úgy tetszék neki, mintha a szilárd talajt elhagyva a sik tengerre ért volna. Vissza akart fordulni, de eszébe jutott, hogy bizonyára szigorú büntetést fog kapni s így esztelen félelmében megint szaladt tovább. Egyszerre lépteket hallott maga mögött. Megijedt, de mivel épen egy kanyarulathoz ért, gyorsan jobbra fordult s egy árkot átugorva elrejtőzött a kalászosok közé.

Most ismét elcsendesült minden, Bella nem hallott mást, mint saját szive dobogását s a kalászosok zizegését, melyek egymáshoz dörzsölöztek a langyos szellőben.

De a leányka egyszerre csak érezni kezdte, hogy nagyon éhes, már pedig itt nem volt mit ennie. Azután meg az jutott eszébe, hogy hol alszik az éjjel?

A mint így gondolkozott, mind jobban belátta, mennyire helytelen, gyáva, meggondolatlan tett volt ez a szökés. Most már szülői nemcsak Károly miatt, de még ő miatta is fognak aggódni.

Igen, igen, vissza kell térnie! Csakhogy ekkor meg az jutott eszébe, hogy Károly ágya mellett a néni ül ott, az ágyban pedig Károly fekszik kitört karral!

Nem, inkább várni fog, míg jobban besötétedik s majd akkor tér vissza. Addigra már a néni is bizonyosan hazamegy s szülei pedig, kik mindég oly jók voltak, bizonyára meg fognak bocsátani, ha töredelmesen bevallja nekik hibáját.

Leoldozta köténytét s vállára terítette, mert érezni kezdte az este hűvösségét, de azért nem tért vissza, hanem ott ült s addig-addig nézte a hullámozó kalászosokat, míg ezek lassanként úgy folytak össze előtte, mint a tenger zöld hullámai.

A kalászosok közt vérpiros pipacs hajlongott s a mint Bella ezt nézte, az jutott eszébe, hányszor szedtek pipacsot Károlylyal együtt.

A virág szárán egy kis bogár mászott fölfelé. Milyen szép volt fekete pontokkal diszitett piros szárnyával! De egyszer csak megakadt valamiben, mert leesett a földre s tehetetlenül vergődött a fűben, mert hátára esett.

Bellának ismét Károly jutott eszébe s erre gyorsan lehajolt, letört egy fűszálat s odatartotta azt a kis bogárnak, mely azonnal felkapaszkodott rá s ekkor Bella odahelyezte a virág biborpiros kelyhébe, mint valami selyem bölcsoibe.

E perczben oly szabadnak s boldognak érezte magát, mintha valami nagy tettet vitt volna végbe. Elgondolkozott s amint felnézett a sötétedő égre, és a lassan kigyuló csillagokra, szeme egyszerre csak könnybe lábadt.

Ezalatt már egészen besötétedett. Bella észrevette, hogy ruhája egészen tapadóssá lett a harmattól. Láta, hogy haza kell mennie; felemelkedett tehát s az árok mentén haladva, végre kijutott az utra.

Innen már látszottak a házak kivilágított ablakai, de köröskörül oly csendes volt minden, hogy Bella félni kezdett s futásnak eredt. Mikor beért a kertek közé, kissé megnyugodott s meglassítá lépteit, mialatt élvezettel szivta be a kertekből kiáradó rezeda és rózsas-illatot. Végre odaért szülői házához s szíve ekkor ismét gyorsabban kezdett dobogni. A konyhaajtó nyitva állott s az udvar is meg volt világítva. Bella habozott, nem mert belépni s elszaladt a kert kerítéséig. Itt aztán ismét átugrott az alacsony sövényen s akkor ott állt a kertben, a honnan délután elindult. Csupán a hálószoba ablakán látszott világosság, különben minden ablak sötét volt.

Bella most a hátsó kis ajtón, a lépcsőn, s a konyhán át végre bejutott a homályosan megvilágított hálószobába.

A szobaleány, kit estefelé Bella keresésére küldtek, sietségében elfeledte az ajtókat bezárni.

A hálószobában minden csendes volt s Bella senkit sem látott. Az ernyővel leborított lámpa ott állt egy kis asztalon, az ágy melletti nagy karosszék üres volt, de Károly ott feküdt az ágyban, csendesen, mintha aludnék, de jobb karját, mely be volt kötözve, egyenesen, mereven nyújtotta ki a takarón.

Bella lábujjhegyen közeledett az ágyhoz s elszorult szívvél tekintett arra a kedves arcra, mely most, a zöld ernyős lámpa fényénél oly halványnak látszott.

Bella nem akarta az alvót felkelteni, de zokogását nem tarthatta vissza s ez teljes erővel tört elő szívéből. De e pillanatban egy vidám hang vegyült össze a zokogás hangjával s Károly így kiáltott: „Bella, édes Bellám!” Most felemelte karját, hogy testvérét megölelje, de a fájdalom oly nagy volt, hogy egy halk jajkiáltással ismét le kellett karját eresztenie.

De ekkor Bella ölelte át Károly nyakát s a két testvér meghatottan csókolt meg egymást.

„Nem haragszol már Bella?” kérdé Károly.

„Nem, nem, a világért sem!” zokogott Bella s aztán félénken kérdé: „Ki van a karod törve? Nagyon fáj?”

„Nem tudom, ki van-e törve, de fáj, nagyon fáj. Hanem a mama azt mondja, hogy most az egyszer megérdemeltem, miért csufoltalak örökké; - de ígérem, hogy ezentul soha, soha nem teszem többé.”

„Én mégis nagyobb hibát tettem”, mondá Bella, „mert haragudtam reád s haragból taszítottalak le a létráról, szegény Károlyom.”

„De hol voltál ennyi ideig?” kérdé Károly, „ha tudnád, mennyire aggódtunk miattad. Papa és Mari egész délután kerestek.”

„Félelmemben s aggodalmamban szaladni kezdtem s meg sem álltam a szántóföldekig, a hol aztán a buzába rejtőztem el, mert ott akartam bevárni, míg besötétedik és Klára néni elmegy.”

E pillanatban kinyílt az ajtó s a mama lépett be, ki egy mosdótálban hideg vizet hozott a borogatáshoz. Mikor Bella meglátta a mamát, oda rohant hozzá s nyakába borulva kiáltá: „Bocsáss meg, kedves jó mamám, Károly már megbocsátott!”

„Te vagy az Bella? Hála Istennek, csak hogy már megjöttél!” kiáltá első meglepetésében a mama, ki szeretettel ölelte szívére a leánykát. A jó mamának ugyan lett volna oka Bellát megdorgálni, de ez annyira megbánta már ugyis, a mit tett; oly szívrehatóan kért bocsánatot; annyira magára vállalt minden hibát s azonkívül annyira ki volt merülve, hogy először is

nyugalomra s frissítőre volt szüksége s így a mama nem is tett neki szemrehányást, hanem intő szavait későbbre halasztotta. S vajjon nem bűnhődött-e a két gyermek ugysis eléggé?

Szerencsére Károly karja nem volt kitörve, csak kificzamodva, de azért mégis sokat szenvedett s ugyancsak keményen lakolt azért, hogy Bellát előbb annyiszor csufolta.

Mikor azonban Károly karja meggyógyult, Bella haja pedig újra megnőtt, akkor nem lehetett a föld kerekiségén jobb testvéreket találni náluk. Oly szépen megfértek egymással, hogy még a zsémbes Klára néni is meg lehetett elégedve. Károly egészen leszokott az évődésről és gunyolódásról, Bella pedig örömmel mondhatta el magáról évek múlva, hogy csak egyetlenegyszer tett valamit haragjában, de azóta soha.